

**Efektywność dotacji na rozpoczęcie działalności
gospodarczej przyznanych bezrobotnym przez
powiatowe urzędy pracy
w województwie warmińsko – mazurskim
w 2013 roku**

Spis treści

Wstęp	2
1. Ogólne informacje o przyznawanych jednorazowo bezrobotnym środkach na podjęcie działalności gospodarczej	3
1.1. Uwarunkowania prawne.....	3
1.2. Dotacje udzielone w województwie warmińsko-mazurskim - skala zjawiska	4
2. Podmioty gospodarcze w województwie warmińsko-mazurskim w 2013 roku	7
3. Charakterystyka dotacji udzielonych bezrobotnym w województwie warmińsko-mazurskim w 2013 roku	10
4. Charakterystyka bezrobotnych, którym w 2013 roku przyznano jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	13
5. Charakterystyka podmiotów gospodarczych utworzonych przy wsparciu urzędów pracy w 2013 roku	16
6. Efektywność dotacji przyznanych w 2013 roku bezrobotnym w województwie warmińsko-mazurskim	20
6.1. Ponowna rejestracja w ewidencji powiatowych urzędów pracy osób, które w 2013 roku skorzystały z jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.....	27
6.2. Nowe miejsca pracy w powstałych podmiotach	28
6.3. Zwrot dotacji przyznanych bezrobotnym w 2013 roku na podjęcie działalności gospodarczej.....	29
7. Podsumowanie	32

Wstęp

Warunki makroekonomiczne dla funkcjonowania i rozwoju przedsiębiorstw w trakcie 2013 roku uległy stopniowej poprawie. Po spowolnieniu gospodarki pod koniec 2012 roku i na początku 2013 roku, od II kwartału następowało stopniowe ożywienie gospodarki. Pomimo korzystnego kierunku zmian, w ujęciu rocznym PKB wzrósł w Polsce w 2013 r. w ujęciu realnym o 1,6%, odnotowując niższy wzrost niż w latach poprzednich (o 2,0% w 2012 r. oraz o 4,5% w 2011 r.).

Sytuacja na rynku pracy w Polsce w drugiej połowie 2013 roku ustabilizowała się, o czym świadczyło m.in. zatrzymanie wzrostu stopy bezrobocia oraz wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw. W Polsce w 2013 roku stopa bezrobocia wyniosła w Polsce 13,4% i ukształtowała się na poziomie sprzed roku, a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 3837,20 zł i było o 2,9% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 3,4% w 2012 roku).

Pomimo tego, że mikroprzedsiębiorstwa mają zazwyczaj zasięg lokalny to fakt, że w 2013 roku stanowiły one około 95,6% ogółu firm w Polsce (3 890 686 mikroprzedsiębiorstw) sprawia, że mają one znaczenie w kształtowaniu się gospodarki. Udział firm zatrudniających od 0 do 9 pracowników, w tworzeniu produktu krajowego brutto (PKB) wyniósł w 2013 roku 30,8%.

Wsparcie tworzenia nowych trwałych miejsc pracy oraz rozwój innowacyjnych i konkurencyjnych miejsc pracy to podstawowe działania w jednym z priorytetów Zaktualizowanej Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko – Mazurskim do 2025 roku. Celem działań w tym obszarze, jest uzyskanie wzrostu zatrudnienia w regionie warmińsko–mazurskim, między innymi poprzez promowanie samozatrudnienia oraz organizację szkoleń umożliwiających uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i prowadzenia działalności gospodarczej.

Niniejsza analiza, to ocena funkcjonowania efektywności dotacji, które zostały przyznane bezrobotnym w województwie warmińsko-mazurskim w 2013 r. w dłuższym czasie (do października 2017 roku) oraz efektywność tego programu po czterech latach od otrzymania dotacji. Dodatkowo przedstawiona została również struktura demograficzna beneficjentów wsparcia, pod względem głównych cech demograficznych. Ponadto przedsiębiorstwa powstałe dzięki dotacjom poddano również analizie ze względu na ich trwałość i rodzaj prowadzonej działalności. Do sporządzenia opracowania wykorzystano dane ze Sprawozdania MPiPS – 02 o przychodach, wydatkach z Funduszu Pracy, a także informację z powiatowych urzędów pracy, funkcjonujących w województwie warmińsko-mazurskim.

1. Ogólne informacje o przyznawanych jednorazowo bezrobotnym środkach na podjęcie działalności gospodarczej

1.1. Uwarunkowania prawne

Zasady przyznawania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej w ramach dotacji dla bezrobotnego w 2013 roku były regulowane przez następujące akty prawne:

- *Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r., nr 69, poz. 415 z późn. zm.).*
- *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 kwietnia 2012 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2012 r. poz. 457).*

W ramach przyznanych bezrobotnemu jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, można było m.in. pokryć koszty pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa, związanych z podjęciem tej działalności. Wysokość udzielonej pomocy w 2013 roku, nie mogła przekroczyć sześciokrotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia, aktualnego na dzień zawarcia umowy.

W przypadku, gdy działalność była podejmowana na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych, wysokość przyznanych bezrobotnemu środków nie mogła przekraczać czterokrotnego przeciętnego wynagrodzenia na jednego członka założyciela spółdzielni oraz trzykrotnego przeciętnego wynagrodzenia na jednego członka przystępującego do spółdzielni socjalnej po jej założeniu.

Bezrobotny ubiegający się o jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, powinien złożyć do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu, albo ze względu na miejsce prowadzenia działalności gospodarczej wniosek o dofinansowanie, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem działalności.

Aby wniosek mógł zostać uwzględniony, bezrobotny musiał spełniać m.in. następujące warunki:

- w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku nie odmówił bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy określonej w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- nie otrzymał dotychczas z Funduszu Pracy lub innych środków publicznych bezzwrotnych środków na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej, założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej,
- nie posiadał wpisu do ewidencji działalności gospodarczej w okresie 12 miesięcy przed dniem złożenia wniosku.

Mimo iż dotacje są bezzwrotną pomocą finansową, to bezrobotni, którzy ją otrzymali muszą wywiązać się z określonych zobowiązań. Przede wszystkim przyznanie jednorazowych środków na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej wiąże się z tym, iż musi być ona prowadzona przez okres co najmniej 12 miesięcy. Ponadto otrzymane środki muszą być wydatkowane w określonym w umowie terminie oraz na zakup w szczególności:

- środków trwałych,
- maszyn i urządzeń,
- materiałów, towarów i usług,
- materiałów reklamowych,
- pozyskanie lokalu,
- opłatę wpisowego lub wkładu do spółdzielni socjalnej.

Okres wydatkowania środków liczony jest od dnia zawarcia umowy do trzydziestego dnia od dnia podjęcia działalności gospodarczej. Rozliczenie wydatkowanych środków następuje na podstawie przedłożonych faktur, rachunków, dowodów wpłat oraz zawartych umów cywilno-prawnych wraz z dowodami uregulowania podatku od czynności cywilno-prawnych w terminie określonym w umowie nie przekraczającym jednocześnie dwóch miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej.

1.2 Dotacje udzielone w województwie warmińsko-mazurskim - skala zjawiska

Tabela 1. Dotacje udzielone bezrobotnym w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2011-2017

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba osób	951	1 784	2 171	2 163	1 804	1 392	1 660
Kwota (w tys. zł)	15 178,7	33 058,2	43 163,3	43 232,5	36 231,3	27 770,8	34 302,5

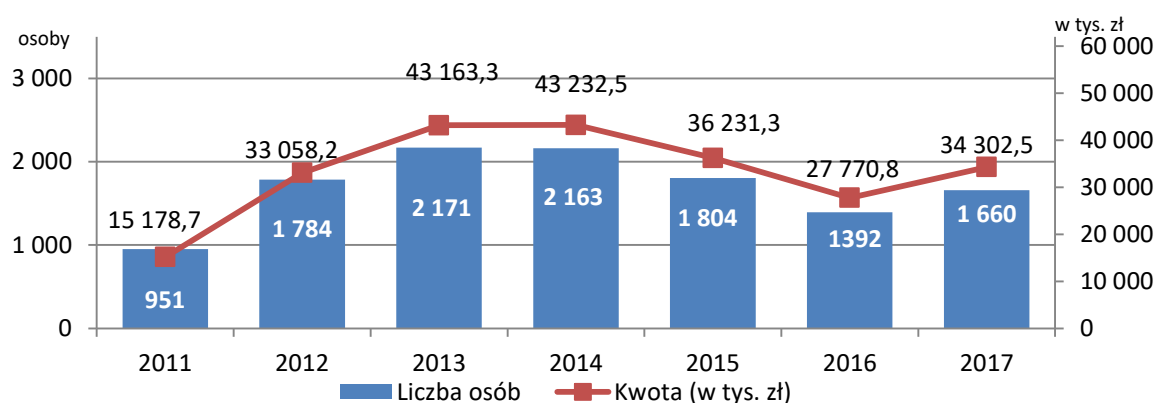
Źródło: Sprawozdawczość MPiPS-02. Sprawozdanie o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy

W okresie analizowanych siedmiu lat (2011-2017) liczba osób, która skorzystała z dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej dynamicznie się zmieniała. Ma na to wpływ głównie limit środków Funduszu Pracy, który corocznie jest m.in. przeznaczany na aktywizację osób bezrobotnych. W 2011 roku, na skutek znacznego zmniejszenia wysokości środków Funduszu Pracy nastąpiło ograniczenie możliwości finansowania zarówno dotacji, jak i innych aktywnych form przez urzędy pracy. W tamtym roku, w ramach przyznanych jednorazowych środków w postaci dotacji, działalność gospodarczą w regionie rozpoczęło tylko 951 bezrobotnych (spadek w stosunku do 2010 roku o 72,2%, tj. o 2 464 osoby). W kolejnych dwóch latach (2012-2013), liczba bezrobotnych, którzy uzyskali dotację z urzędu pracy wzrosła, w 2012 roku o 833 osoby (87,6%) wynosząc 1 784 osoby, a w 2013 roku własną działalność gospodarczą dzięki dotacjom podjęło 2 171 osób (wzrost 21,7%, tj. o 387 osób). Lata 2014-2016 to okres, w którym liczba osób bezrobotnych, które zostały wsparte dotacją na rozpoczęcie działalności gospodarczej ponownie malała, w 2014 o 8 osób (0,4%)

wynosząc 2 163 osoby, w 2015 roku o 359 osób (16,6%), a w 2016 roku o 412 osób (22,8%) tym samym działalność gospodarczą w ramach dotacji otworzyły 1 392 osoby. Natomiast w 2017 roku nastąpił wzrost liczby osób, które skorzystały z analizowanej formy aktywizacji zawodowej skorzystały o 268 osób, czyli o 19,3% wynosząc 1 660 osób.

łącznie w latach 2011-2017, wydatki z Funduszu Pracy na rozpoczęcie działalności gospodarczej z urzędów pracy w województwie warmińsko-mazurskim wyniosły 232 937,3 tys. zł, a dotację uzyskało 11 925 osób. Natomiast średnia wysokość jednorazowych środków przyznanych na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej wyniosła w analizowanym okresie 19 533,53 zł.

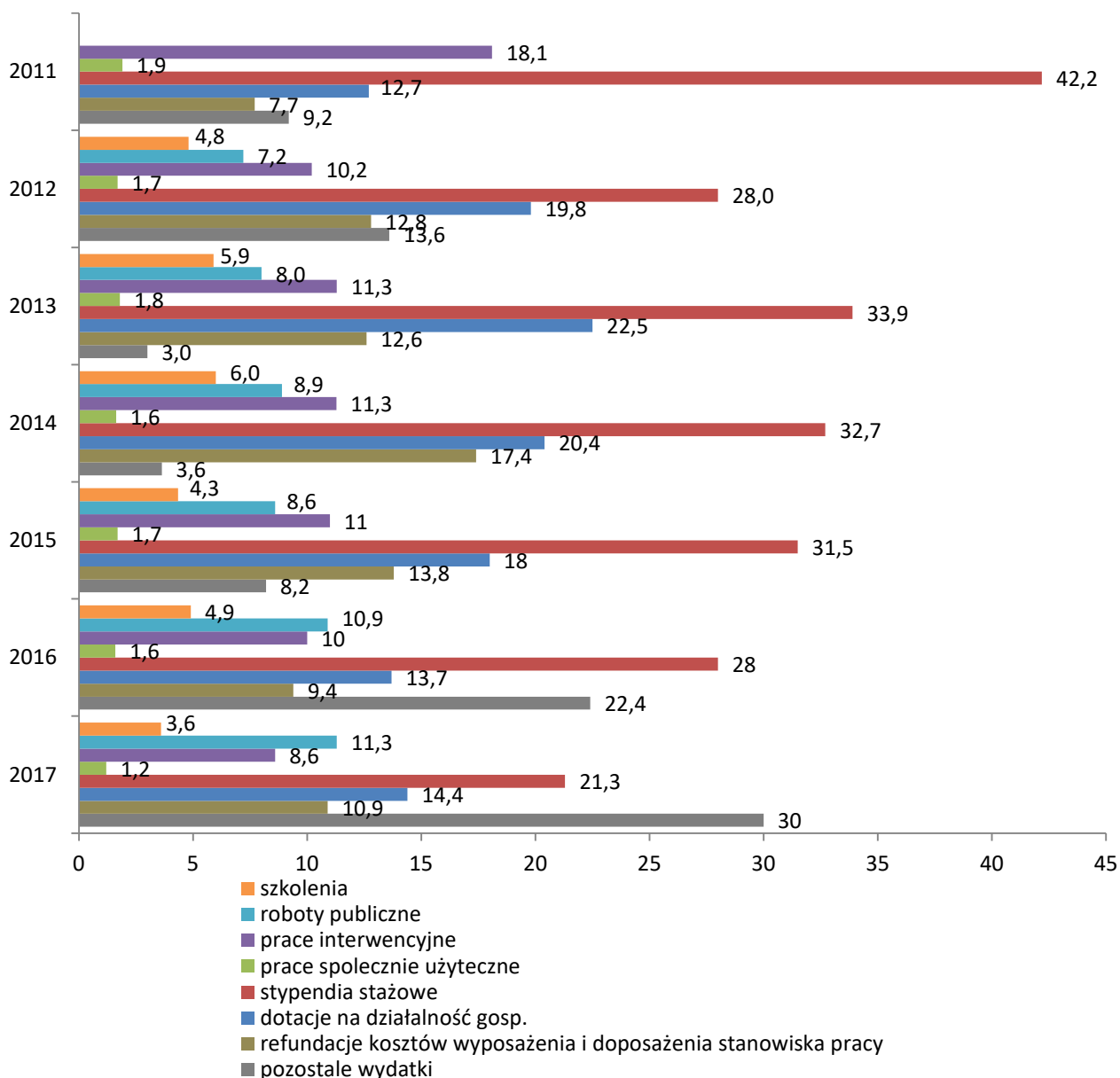
Wykres 1. Dotacje udzielone bezrobotnym w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2011-2017

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS-02. Sprawozdanie o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy.

W latach 2011-2017 środki przeznaczone na analizowaną formę aktywizacji dynamicznie się zmieniały. W 2011 roku na ten cel przeznaczono 15 718,7 tys. zł. Tak niska kwota przyznana na tę formę aktywizacji spowodowana została obniżeniem o ponad 60,0% limitu środków Funduszu Pracy na aktywizację bezrobotnych, w stosunku do 2010 roku limit środków przeznaczony na dotację spadł o 75,3% (o 46 384,6 tys. zł). W latach 2012-2014, wraz ze wzrostem środków Funduszu Pracy, zwiększeniu uległy wydatki na tę formę aktywizacji bezrobotnych. W 2012 roku osiągnęły sumę 33 058,2 tys. zł, w 2013 roku 43 163,3 tys. zł (wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 30,6%, tj. o 10 105,1 tys. zł), a w 2014 roku przeznaczono na dotację 43 232,5 tys. zł. Natomiast już w 2015 i 2016 roku nastąpił spadek środków Funduszu Pracy przeznaczonych na tę formę aktywizacji, w 2015 stosunku do poprzedniego roku o 16,2% (7 001,2 tys. zł), a w 2016 roku o 23,4% (8 460,5 tys. zł) wynosząc 27 770,8 tys. zł. Rok 2017 przyniósł ponowne zwiększenie środków na ten cel (o 6 531,7 tys. zł, tj. o 23,5%), przeznaczono na realizację tego programu 34 302,5 tys. zł.

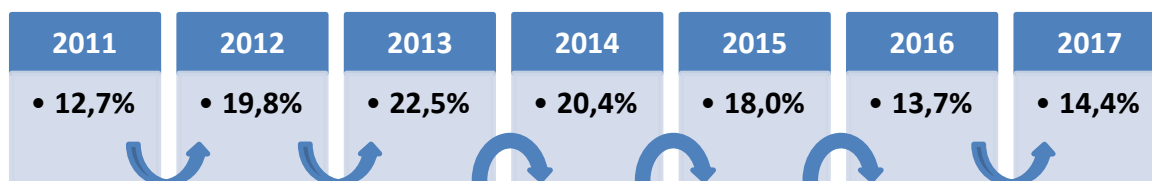
Wykres 2. Udział wydatków na dotacje dla bezrobotnych w ogólnej kwocie wydatków na programy aktywizujące bezrobotnych w latach 2011-2017 (w %)

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS-02.

Wysokość udzielanych dotacji reguluje *Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, od 2008 roku nie może ona przekraczać sześciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. W województwie warmińsko-mazurskim dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej od wielu lat zajmują drugą pozycję w strukturze wydatków na programy aktywizujące bezrobotnych. Wyjątek stanowi 2011 rok, kiedy to największe środki finansowe przeznaczono na inne instrumenty rynku pracy, wówczas dotacje zajmowały trzecią pozycję i stanowiły 12,7% ogółu wydatków (spadek o 6,1 pkt proc.). W latach 2012-2013 zwiększył się odpowiednio do 19,8% i 22,5%. W kolejnych latach (2014-2016) następował systematyczny spadek odsetka środków przeznaczonych na dotację, w 2014 roku o 2,1 pkt proc. do poziomu 20,4%, w 2015 o 2,4 pkt proc. wynosząc 18,0%, natomiast w 2016 roku udział procentowy wyniósł 13,7%, zmniejszając się o 4,3 pkt proc. Rok 2017 przy niósł ponowny wzrost udziału procentowego dotacji w ogóle środków przeznaczonych na programy na rzecz promocji zatrudnienia do poziomu 13,7% (wzrost o 4,3 pkt proc.).

Rysunek 1 Udział procentowy wydatków na dotacje dla bezrobotnych w ogólnej kwocie wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych w latach 2011-2017

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS-02.

2. Podmioty gospodarcze w województwie warmińsko-mazurskim w 2013 roku

W analizowanym okresie (lata 2011-2013) liczba zarejestrowanych podmiotów w systemie REGON wzrastała. W 2012 roku, w stosunku do roku poprzedniego o 2,3%, tj. o 2 741 podmiotów, natomiast już w 2013 roku względem 2012, liczba firm zwiększyła się o 1,9% (tj. o 2 313). W ciągu trzech lat (2011-2013) liczba podmiotów gospodarczych wzrosła o 4,3%, tj. o 5 054, na koniec 2013 roku w systemie REGON zarejestrowanych było 122 226 działalności gospodarczych w regionie. Podmioty województwa warmińsko-mazurskiego zarówno w 2013 roku, jak i dwóch poprzednich latach stanowiły 3,0% wszystkich podmiotów figurujących w systemie REGON w Polsce. W 2013 roku, wśród zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników stanowiły 95,3% ogółu firm w województwie, w stosunku do poprzedniego roku ich odsetek wzrósł o 0,1 pkt proc. Decyzję o likwidacji firmy, w 2013 roku, podjęło 9 394 przedsiębiorców, ich liczba w stosunku do 2012 roku wzrosła o 663, tj. 7,6%.

Tabela 2. Podmioty zarejestrowane w województwie warmińsko-mazurskim w REGON

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	Wzrost/ Spadek 2012:2011	Wzrost/ Spadek 2013:2012
Przedsiębiorstwa w regionie - ogółem	117 172	119 913	122 226	2 741	2 313
Udział regionu w Polsce (w %)	3,0	3,0	3,0	0	0
Nowo powstałe - liczba	11 135	11 588	11 851	453	263
Nowo powstałe – udział regionu w Polsce (w %)	3,2	3,2	3,2	0	0
Zlikwidowane - liczba	12 922	8 731	9 394	-4 191	663
Zlikwidowane – udział regionu w Polsce (w %)	3,4	3,5	3,5	0,1	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL.

W 2013 roku, w województwie warmińsko-mazurskim, powstało 11 851 nowych firm (o 2,3%, tj. o 263 więcej niż w 2012 roku). Podobnie jak w poprzednich latach, tak w 2013 roku nowo utworzone podmioty gospodarcze z naszego regionu stanowiły 3,2% wszystkich

powstałych w Polsce, zajmując tym samym dwunaste miejsce w kraju. Mniejszy odsetek nowo powstałych przedsiębiorstw odnotowano w czterech województwach: opolskim – 2,0%, podlaskim – 2,4%, świętokrzyskim – 2,6% oraz lubuskim – 2,7%. Najwięcej firm w skali całego kraju rozpoczęło swoją działalność w województwach: mazowieckim – 17,9%, śląskim – 10,2% oraz wielkopolskim – 9,7%. Podmioty gospodarcze, które powstały w ramach dotacji z urzędów pracy w naszym regionie, stanowiły 18,3% ogółu nowo powstałych firm w województwie.

Rysunek 2. Nowo powstałe podmioty w 2013 roku zarejestrowane w REGON według województw

Województwo	Liczba nowopowstałych podmiotów zarejestrowanych w REGON	Udział procentowy
Dolnośląskie	32 891	9,0
Kujawsko-pomorskie	18 452	5,0
Lubelskie	15 488	4,2
Lubuskie	9 973	2,7
Łódzkie	21 643	5,9
Małopolskie	31 236	8,5
Mazowieckie	65 439	17,9
Opolskie	7 410	2,0
Podkarpackie	15 314	4,2
Podlaskie	8 793	2,4
Pomorskie	25 875	7,1
Śląskie	37 183	10,2
Świętokrzyskie	9 558	2,6
Warmińsko-Mazurskie	11 851	3,2
Wielkopolskie	35 507	9,7
Zachodniopomorskie	18 874	5,2
POLSKA	365 487	100,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL.

W województwie warmińsko-mazurskim, wśród nowo utworzonych firm w 2013 roku, przodowały przede wszystkim te, zajmujące się handlem i naprawą – 26,3%, budownictwem – 16,2% oraz przetwórstwem przemysłowym – 7,5%. Najmniejszy udział w strukturze nowo utworzonych podmiotów w naszym regionie miały przedsiębiorstwa, których działalność związana była z: górnictwem i wydobywaniem; usługami administracji publicznej i obrony narodowej, usługami w zakresie obowiązkowych zabezpieczeń społecznych (0,1%) oraz wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (0,2%).

Tabela 3. Struktura branżowa nowo utworzonych przedsiębiorstw zarejestrowanych w REGON w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2012-2013 (w %)

Wyszczególnienie (sekcje)	2012	2013	Wzrost/ Spadek 2013:2012
A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2,7	2,5	-0,2
B - Górnictwo i wydobywanie	0,1	0,1	0,0
C - Przetwórstwo przemysłowe	7,3	7,5	0,2
D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0,2	0,2	0,0
E - Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0,4	0,3	-0,1
F - Budownictwo	15,3	16,2	0,9
G - Handel hurtowych i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	24,3	26,3	2,0
I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3,8	4,5	0,7
H - Transport i gospodarka magazynowa	3,8	5,3	1,5
J - Informacja i komunikacja	2,7	2,5	-0,2
K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3,7	4,0	0,3
L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3,5	3,6	0,1
M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	6,7	7,1	0,4
N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	3,7	3,7	0,0
O - Usługi administracji publicznej i obrony narodowej; usługi w zakresie obowiązkowych zabezpieczeń społecznych	0,1	0,1	0,0
P - Edukacja	7,5	2,5	-5,0
Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5,2	5,8	0,6
R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1,6	1,7	0,1
S - Pozostała działalność usługowa; T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	6,8	6,3	-0,5
OGÓŁEM	100,0	100,0	0,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL.

W latach 2012-2013 największy przyrost firm nastąpił w sektorze zajmującym się handlem (wzrost o 2,0 pkt proc.), natomiast najbardziej spadł odsetek nowo powstałych firm działających w edukacji (o 5,0 pkt proc.).

3. Charakterystyka dotacji udzielonych bezrobotnym w województwie warmińsko-mazurskim w 2013 roku

W 2013 roku, w Polsce udzielono 45 157 dotacji bezrobotnym na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Do województw, o największej liczbie podmiotów gospodarczych utworzonych dzięki środkom z urzędu pracy należą:

- mazowieckie – 12,2% ogółu (5 503 podmioty),
- śląskie – 9,5% (4 279 podmiotów),
- małopolskie – 8,8% (3 989 podmiotów).

Natomiast najmniej dotacji udzielono w województwach: opolskim – 995 dofinansowań podjęcia działalności gospodarczej przez bezrobotnego (2,2% ogółu w Polsce), lubuskim – 1 337 (3,0%) oraz podlaskim 1 506 dotacji (3,3%).

Rysunek 3 Udział procentowy dotacji udzielonych bezrobotnym w Polsce w 2013 roku

Województwo	Liczba dotacji	Udział procentowy
Dolnośląskie	3 614	8,0
Kujawsko-pomorskie	1 576	3,5
Lubelskie	3 042	6,7
Lubuskie	1 337	3,0
Łódzkie	3 847	8,5
Małopolskie	3 989	8,8
Mazowieckie	5 503	12,2
Opolskie	995	2,2
Podkarpackie	2 925	6,5
Podlaskie	1 506	3,3
Pomorskie	2 346	5,2
Śląskie	4 279	9,5
Świętokrzyskie	1 753	3,9
Warmińsko-Mazurskie	2 171	4,8
Wielkopolskie	3 919	8,7
Zachodniopomorskie	2 355	5,2
POLSKA	45 157	100,0

Źródło: Efektywność działań aktywizujących realizowanych przez powiatowe urzędy pracy w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2013 roku.

W województwie warmińsko-mazurskim, w 2013 roku, dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej uzyskało 2 171 osób bezrobotnych, co stanowiło 4,8% w skali całego kraju. Region nasz zajmuje tym samym 11 miejsce w Polsce pod względem ilości osób, którym zostało dofinansowane podjęcie własnej działalności gospodarczej.

Największą liczbę podmiotów gospodarczych utworzonych dzięki środkom z urzędu pracy odnotowano w:

- Olsztynie – 244 podmioty, tj. 11,2% ogółu,
- powiecie iławskim – 233 podmioty, tj. 10,7%,

- Elblągu – 192 podmioty, tj. 8,8%.

W analizowanym okresie, najmniej dotacji przyznały powiatowe urzędy pracy w: Braniewie – 33 (1,5%), Węgorzewie - 34 (1,6%) oraz Gołdapi – 37 (1,7%).

Tabela 4. Liczba dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, przyznanych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2011-2013 (według powiatów)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	Wzrost/ Spadek 2012:2011	Wzrost/ Spadek 2013:2012
Bartoszyce	75	125	162	50	37
Braniewo	31	17	33	-14	16
Działdowo	28	93	124	65	31
Elbląski z m. Elbląg	100	89	192	-11	103
Ełk	33	88	89	55	1
Giżycko	38	27	75	-11	48
Gołdap	29	36	37	7	1
Iława	0	233	233	233	0
Kętrzyn	60	59	93	-1	34
Lidzbark Warmiński	27	42	73	15	31
Mrągowo	40	76	91	36	15
Nidzica	27	38	45	11	7
Nowe Miasto Lubawskie	0	80	90	80	10
Olecko	52	81	93	29	12
Olsztyn miasto	117	212	244	95	32
Olsztyn ziemski	90	146	149	56	3
Ostróda	121	169	160	48	-9
Pisz	3	61	68	58	7
Szczytno	54	78	86	24	8
Węgorzewo	26	34	34	8	0
Warmińsko-Mazurskie	951	1 784	2 171	833	387

Źródło: Efektywność działań aktywizujących realizowanych przez powiatowe urzędy pracy w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2013 roku.

Wzrost liczby bezrobotnych, którym przyznano jednorazowo środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej w 2013 roku wystąpił w siedemnastu powiatach (od 1 osoby w ełckim i gołdapskim do 103 osób w elbląskim z m. Elbląg). Natomiast w powiatach: iławskim oraz węgorzewskim liczba przyznanych dotacji pozostała na niezmiennym poziomie. Spadek liczby bezrobotnych, którzy dzięki pomocy z urzędu pracy rozpoczęli pracę na własny rachunek odnotowano jedynie w powiecie ostródzkim (o 9 osób). Liczba bezrobotnych, którzy skorzystali z tej formy aktywizacji w całym regionie w 2013 roku wzrosła o 387 osób.

Na pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne, w 2013 roku przeznaczono z Funduszu Pracy w całym województwie 43 163,3 tys. zł (tj. 4,8% wydatków w kraju). Najwięcej na ten cel przeznaczyły powiatowe urzędy pracy w: Olsztynie – 4 714,0 tys. zł (10,9% wydatków w województwie), Iławie – 4 411,7 tys. zł (10,2%) oraz Elblągu – 3 830,1 tys. zł (8,9%). Najmniej środków na dotacje wydatkowano w powiatowych urzędach pracy w: Braniewie – 684,0 tys. zł (1,6%), Węgorzewie – 679,4 tys. zł (1,6%) oraz Gołdapi – 777,0 tys. zł (1,8%).

W 2013 roku, przeciętna wysokość dotacji przyznawanej bezrobotnym w województwie warmińsko-mazurskim wynosiła 19 881,76 zł. Najwyższe środki finansowe na rozpoczęcie działalności, w przeliczeniu na jedną osobę, zostały przyznane w powiatach: giżyckim (21 597,33 zł), bartoszyckim (21 173,46 zł) oraz gołdapskim (21 000,00 zł). Najniższe odnotowano w powiatach: lidzbarskim – 18 701,37 zł, iławskim – 18 934,33 zł oraz kętrzyńskim – 19 047,31 zł.

Tabela 5. Środki Funduszu Pracy wydatkowane na dotacje udzielone w województwie warmińsko-mazurskim w 2013 roku

Powiat	Środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej (w tys. zł)	Udział % wydatków poniesionych w PUP w wydatkach na rozpoczęcie działalności gospodarczej w województwie	Przeciętny koszt (w zł)
Bartoszycki	3 430,1	7,9	21 173,46
Braniewski	684,0	1,6	20 727,27
Działdowski	2 458,1	5,7	19 823,39
Elbląski z m. Elbląg	3 830,1	8,9	19 948,44
Ełcki	1 697,5	3,9	19 073,03
Giżycki	1 619,8	3,8	21 597,33
Gołdapski	777,0	1,8	21 000,00
Iławski	4 411,7	10,2	18 934,33
Kętrzyński	1 771,4	4,1	19 047,31
Lidzbarski	1 365,2	3,2	18 701,37
Mragowski	1 876,9	4,3	20 625,27
Nidzicki	893,6	2,1	19 857,78
Nowomiejski	1 799,0	4,2	19 988,89
Olecki	1 925,0	4,5	20 698,92
Olsztyński - ziemski	3 038,2	7,0	20 390,60
Olsztyński - grodzki	4 714,0	10,9	19 319,67
Ostródzki	3 066,9	7,1	19 168,13
Piski	1 407,3	3,3	20 695,59
Szczygieński	1 718,1	4,0	19 977,91
Węgorzewski	679,4	1,6	19 982,35
Warmińsko-Mazurskie	43 163,3	100	19 881,76

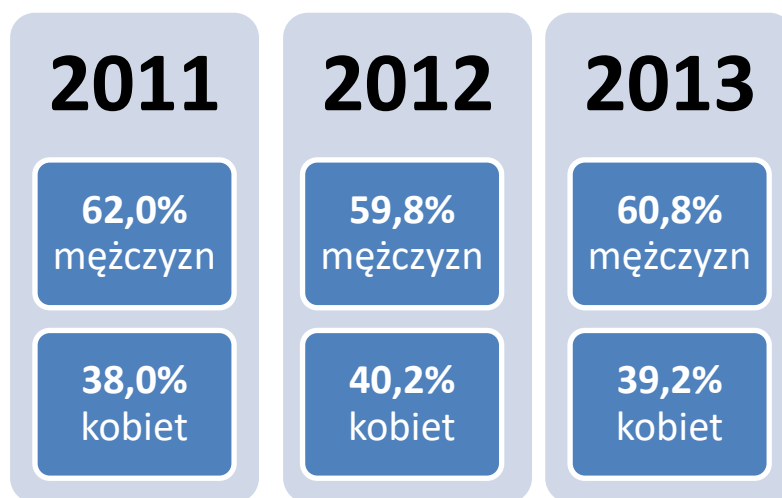
Źródło: Efektywność działań aktywizujących realizowanych przez powiatowe urzędy pracy w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2013 roku.

4. Charakterystyka bezrobotnych, którym w 2013 roku przyznano jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej¹

Według analizy danych, nadesłanych przez powiatowe urzędy pracy w województwie warmińsko-mazurskim, w 2013 roku, przeciętnym beneficjentem dotacji niezmiennie od wielu lat był mężczyzna mieszkający w mieście, będący osobą młodą pomiędzy 25, a 34 rokiem życia.

W 2013 roku, ze wsparcia urzędu w otwarciu własnej działalności gospodarczej skorzystało 1 334 mężczyzn (60,8% ogółu beneficjentów tej formy aktywizacji) oraz 859 kobiet (39,2%). W analizowanym okresie, liczba mężczyzn, którzy byli beneficjentami dotacji w stosunku do 2012 roku wzrosła (o 256 osób, tj. o 23,7%), natomiast ich odsetek w ogólnej liczbie osób otrzymujących dotacje zwiększył o 1,0 pkt proc. W porównaniu z 2012 rokiem, nastąpił również wzrost liczby kobiet korzystających z tego rodzaju wsparcia (o 134, tj. o 18,5%), jednak ich udział procentowy w grupie beneficjentów zmniejszył się o 1,0 pkt proc. Biorąc pod uwagę strukturę płci osób, w poszczególnych powiatach, w których przyznano dotację, można zauważyć, iż w żadnym z nich odsetek kobiet nie był wyższy niż mężczyzn, przy czym największy był w Olsztynie – 46,7% kobiet (115 osób), a najmniejszy w powiecie nidzickim – 25% kobiet (11 osób) wobec 75,0% mężczyzn (33 osoby).

Rysunek 4. Struktura beneficjentów dotacji według płci w latach 2011-2013

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

W 2013 roku, 65,0% (1 426 osób) bezrobotnych podejmujących działalność gospodarczą dzięki dotacjom z urzędu pracy to mieszkańcy miast. Wieś, jako miejsce zamieszkania wskazywało 35,0% osób (tj. 767 osób).

¹ W dalszej części opracowania bazowano na danych zebranych z powiatowych urzędów pracy, tj. dotyczą one 2 193 osób, które rozpoczęły w 2013 roku własną działalność gospodarczą, a nie 2 171 osób, które zostały uwzględnione w sprawozdaniu MPiPS-02. Dane te uwzględniają korekty statystyczne. Rozbieżności w sprawozdaniu wynikają również z tego, iż część bezrobotnych, która otrzymała dotację na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej w końcu 2012 roku, została uwzględniona w sprawozdaniu finansowym za grudzień 2012 rok, natomiast wyłączenie z ewidencji bezrobotnych nastąpiło w styczniu 2013 roku i zostało to uwzględnione w statystykach za styczeń 2013 rok.

Rysunek 5. Struktura beneficjentów dotacji według miejsca zamieszkania w latach 2011-2013

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

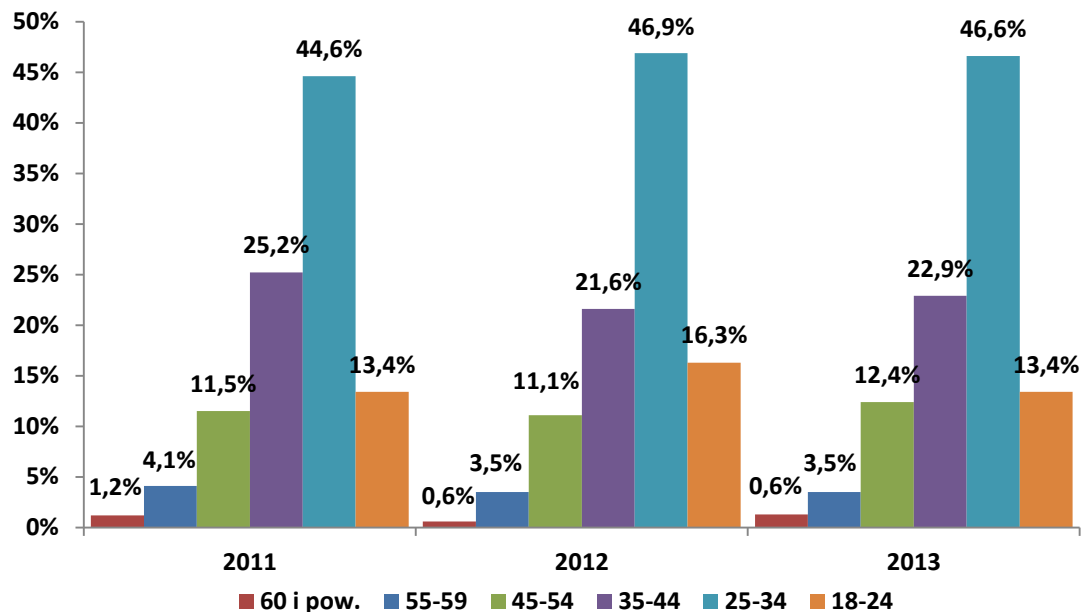
Wzrost liczby beneficjentów dotacji obserwowany w 2013 roku dotyczył zarówno mieszkańców terenów miejskich, jak i wiejskich. Dla porównania w 2012 roku, z dotacji skorzystało 1 159 bezrobotnych mieszkańców miast oraz o 644 osób zamieszkujących wieś - wzrost osób mieszkających w mieście którzy otrzymali dotację wyniósł 23,0% (267 osób), a na wsi 19,1%, (123 osoby). Dynamika wzrostu beneficjentów dotacji była mniejsza wśród mieszkańców wsi bowiem w 2013 roku zmniejszeniu uległ ich udział procentowy (o 0,7 pkt proc.) wynosząc 35,0%, z kolei odsetek mieszkańców miast, którzy korzystali z dotacji zwiększył się o 0,7 pkt proc. do poziomu 65,0%.

Rozpatrując strukturę beneficjentów dotacji w podziale na wieś i miasto według powiatów, zdecydowaną przewagę osób zamieszkujących miasto otrzymujących dotację zauważamy w powiecie lidzbarskim – 83,6% (61 osób), natomiast mieszkańcy wsi przeważali głównie w powiecie nowomiejskim – 67,8% (61 osób).

Podobną strukturę beneficjentów, pod względem miejsca zamieszkania, obserwujemy zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn. Różnice występują tylko w wartości wskaźników – w przypadku kobiet odsetek zamieszkujących w miastach wynosił 68,1% (w 2012 roku – 67,6%), natomiast mieszkanki wsi stanowiły 31,9% (w 2012 roku – 32,4%). Natomiast dla mężczyzn wartości te wynosiły analogicznie: 63,0% w miastach (w 2012 roku 62,1%) i 37,0% na wsi (37,9%).

Wśród bezrobotnych, którzy w 2013 roku, rozpoczęli własną działalność gospodarczą dzięki dotacjom z urzędu pracy, podobnie jak w poprzednich latach przeważały osoby młode w wieku 25-34 lata. Stanowiły one 46,6% (1 022 osoby) wszystkich beneficjentów omawianej formy aktywizacji. Dość liczną grupą wśród bezrobotnych, którym przyznano dotacje były również osoby w wieku 35-44 lata (22,9% ogółu, którym przyznano dotacje, tj. 502 osoby). Ponad 13% ogółu (294 osoby) stanowili najmłodsi przedsiębiorcy, w przedziale wiekowym 18-24 lata, którzy otworzyli firmę dzięki wsparciu urzędu pracy. Osoby w wieku 45-54 lata, w liczbie 271 osób, to 12,4% ogółu beneficjentów dotacji. Najmniejszy odsetek osób rozpoczynających pracę na własny rachunek stanowiły osoby starsze. W 2013 roku, powiatowe urzędy pracy przyznały środki na podjęcie działalności gospodarczej 76 bezrobotnym w wieku 55-59 lat (3,5%) oraz 28 osobom powyżej 60 roku życia (1,3%).

Wykres 3. Struktura beneficjentów dotacji udzielonych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2011-2013²

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Od wielu lat, struktura wiekowa bezrobotnych, którzy skorzystali z dotacji nie ulega zmianie. W latach 2011-2013 najczęściej na tę formę wsparcia osób bezrobotnych decydowały się osoby młode w wieku 25-34 lata. Można zauważyć, iż procentowy udział tej grupy bezrobotnych, w latach 2011-2013 był na podobnym poziomie przy czym w 2012 roku był najwyższy i wyniósł 46,9%. W 2013 osoby w wieku 25-34 lata stanowiły 46,6% ogółu beneficjentów dotacji, w stosunku do 2011 roku nastąpił wzrost ich odsetka o 2,0 pkt proc., a odnosząc się do 2012 zmniejszył się on o 0,3 pkt proc.

Odsetek osób w wieku od 35 do 44 roku życia w latach 2011-2013 ulegał zmianie. W 2011 roku wyniósł 25,2%, a 2012 roku 21,6% (spadek w stosunku do 2011 roku o 3,6 pkt proc.), natomiast już w 2013 roku zwiększył się o 1,6 pkt proc. do poziomu 22,9%.

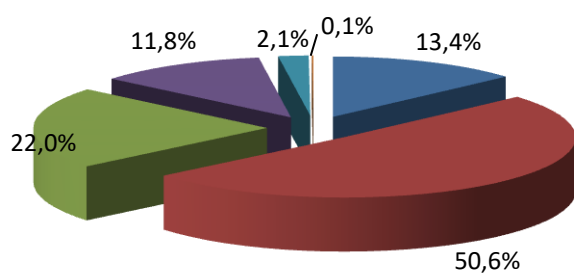
W analizowanym okresie to osoby powyżej 60 roku życia w najmniejszym stopniu korzystały ze wsparcia finansowego urzędów pracy przy podjęciu działalności. Udział procentowy tej grupy w ogólnej liczbie beneficjentów na przestrzeni lat 2011-2013 stale się zmienia, w 2011 roku wyniósł 0,9%, natomiast w dwóch kolejnych latach odpowiednio 0,4% i 1,3%.

Struktura wiekowa beneficjentów dotacji, jest porównywalna dla obu płci. Zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn dominującą grupą wiekową były osoby młode w wieku 25-34 lata. Odsetek bezrobotnych z tego przedziału wiekowego wśród kobiet wynosił 50,6% (435 osób), u mężczyzn 44,0% (587 osób). Bezrobotni z grupy wiekowej 35-44 lata stanowili wśród kobiet – 22,0% (189 osób), mężczyzn – 23,5% (313 osób). Osoby młode do 24 roku życia

² Brak informacji na temat wieku jednej osoby w 2011 roku.

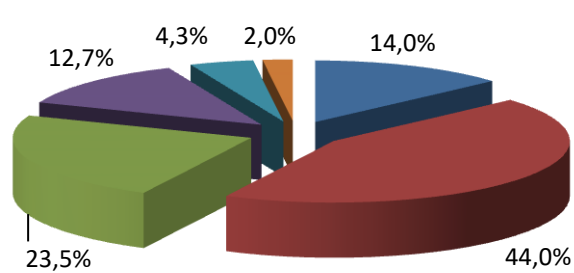
wśród beneficjentek dotacji stanowiły 13,4% (115 osób), natomiast wśród mężczyzn – 14,0% (179 osób).

Wykres 4. Struktura wiekowa kobiet otrzymujących dotację w 2013 roku

■ 18-24 ■ 25-34 ■ 35-44
 ■ 45-54 ■ 55-59 ■ 60 r.ż. i powyżej

Wykres 5. Struktura wiekowa mężczyzn otrzymujących dotację w 2013 roku

■ 18-24 ■ 25-34 ■ 35-44
 ■ 45-54 ■ 55-59 ■ 60 r.ż. i powyżej

Źródło: Dane PUP. Opracowanie własne.

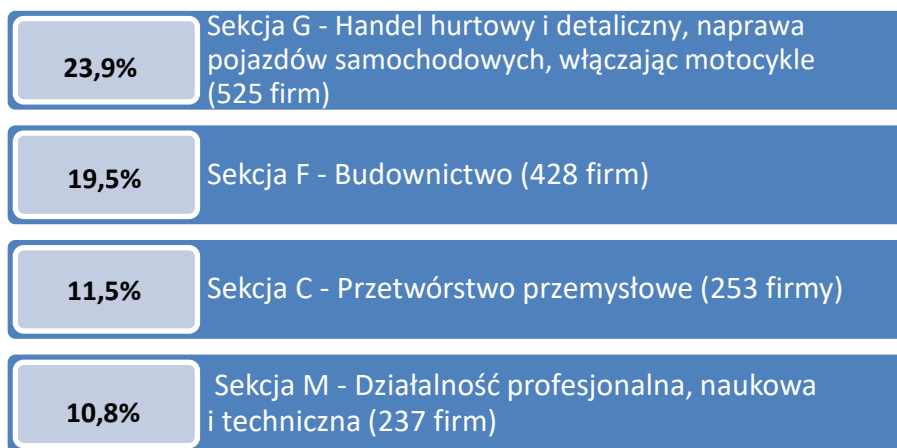
5. Charakterystyka podmiotów gospodarczych utworzonych przy wsparciu urzędów pracy w 2013 roku

Według analizy danych, zakres i rodzaj działalności (szczególnie usługowej) podejmowanej przez bezrobotnych dzięki środkom finansowym Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), był bardzo różnorodny. Bezrobotni, którzy skorzystali z dotacji w 2013 roku najczęściej jako profil swojej działalności gospodarczej wybierali:

- sprzedaż detaliczną artykułów używanych prowadzoną w wyspecjalizowanych sklepach;
- sprzedaż detaliczną z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych;
- sprzedaż detaliczną kwiatów, roślin, nasion, nawozów, żywych zwierząt domowych, karmy dla zwierząt;
- roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych;
- zakładanie stolarki budowlanej;
- działalność w zakresie architektury;
- działalność prawniczą;
- działalność fotograficzną;
- usługi związane z poprawą kondycji fizycznej;
- konserwację i naprawę pojazdów samochodowych;
- sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet.

W 2013 roku, najwięcej firm w ramach dotacji powstało w sektorze handlu hurtowego i detalicznego, naprawa pojazdów samochodowych – 23,9% (525 firm). Dużym zainteresowaniem cieszyła się branża budownicza, o takim profilu działalności, powstało 19,5% ogółu podmiotów (428). Branżę przetwórstwa przemysłowego wybrało 253 bezrobotnych, tj. 11,5% ogółu korzystających z dotacji, natomiast działalność profesjonalną, naukową i techniczną 10,8%, tj. 237 firm.

Rysunek 6 Sekcje, w których powstało najwięcej firm w 2013 roku, utworzonych dzięki dotacjom

Źródło: Dane PUP. Opracowanie własne.

W 2013 roku tylko dwie osoby bezrobotne jako profil działalności swojej firmy wybrało wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (tj. 0,1% ogółu firm utworzonych dzięki dotacjom). Najrzadziej powstawały podmioty gospodarcze prowadzące działalność związaną z dostawą wody, gospodarowaniem ściekami i odpadami (6 podmiotów, tj. 0,3%) oraz działalność związaną z obsługą rynku nieruchomości (12 podmiotów, tj. 0,5%).

Porównując strukturę podmiotów gospodarczych, utworzonych dzięki dotacjom w roku 2012 i 2013 można stwierdzić, że największy wzrost odnotowano w sektorze transport i gospodarka magazynowa. W 2012 roku, udział firm z tej branży wynosił 1,3% (24 firmy), jednakże już w roku 2013 odsetek tych firm zwiększył się o 2,0 pkt proc., do poziomu 3,3% w ogóle firm powstałych w ramach dotacji (72 podmioty).

Wzrost liczby nowo powstałych podmiotów, według sekcji PKD w ramach dotacji w latach 2012-2013 nastąpił również wśród firm zajmujących działalnością w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej. W 2012 roku ich odsetek wyniósł 4,6% ogółu (83 firmy), w stosunku do 2013 roku zaobserwować można było wzrost o 1,0 pkt proc. do poziomu 5,6% ogółu nowo powstałych firm w ramach dotacji (123 podmioty).

Natomiast spadek procentowego udziału w ogólnej liczbie utworzonych podmiotów w latach 2012-2013 widoczny był m.in. sektorach:

- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – spadek udziału podmiotów utworzonych w tym sektorze o 0,8 pkt proc., z 11,6% (210 podmiotów) w 2012 do 10,8% (237 podmiotów) w 2013 roku,
- działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją – spadek o 0,7 pkt proc., z 2,8% (50 podmiotów) w 2012 roku do 2,1% (45 podmiotów) w 2013 roku,
- handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – spadek o 0,7 pkt proc. – z 24,6% (445 podmiotów) w 2012 roku do 23,9% (525 podmiotów) w 2013 roku.

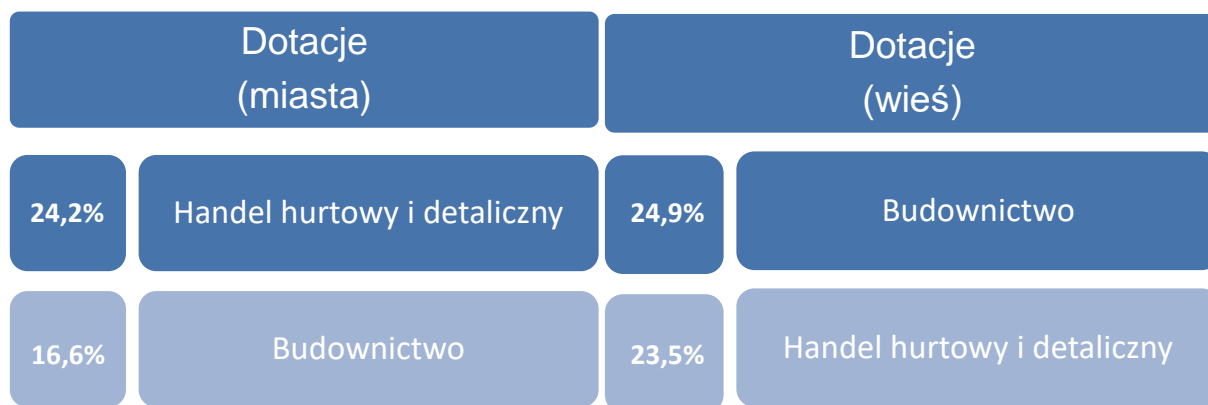
Tabela 6. Struktura firm utworzonych dzięki dotacjom według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności w latach 2012-2013

Wyszczególnienie (sekcje)	Liczba powstałych podmiotów			Procentowy udział w ogólnej liczbie utworzonych podmiotów			Zmiany procentowego udziału w ogólnej liczbie utworzonych podmiotów w pkt proc.	
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2012:2011	2013:2012
A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	15	38	42	1,5	2,1	1,9	0,6	-0,2
B. Górnictwo i wydobywanie	6	0	0	0,6	0,0	0,0	-0,6	0
C. Przetwórstwo przemysłowe	83	192	253	8,5	10,6	11,5	2,1	0,9
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz...	0	0	2	0,0	0,0	0,1	0	0,1
E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2	8	6	0,2	0,4	0,3	0,2	-0,1
F. Budownictwo	210	346	428	21,5	19,2	19,5	-2,3	0,3
G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	207	445	525	21,2	24,6	23,9	3,4	-0,7
H. Transport i gospodarka magazynowa	23	24	72	2,4	1,3	3,3	-1,1	2
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	34	45	53	3,5	2,5	2,4	-1	-0,1
J. Informacja i komunikacja	28	57	58	2,9	3,2	2,6	0,3	-0,6
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	11	26	41	1,1	1,4	1,9	0,3	0,5
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	6	14	12	0,6	0,8	0,5	0,2	-0,3
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	118	210	237	12,1	11,6	10,8	-0,5	-0,8
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	48	83	123	4,9	4,6	5,6	-0,3	1
P. Edukacja	23	53	53	2,4	2,9	2,4	0,5	-0,5
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	21	44	42	2,1	2,4	1,9	0,3	-0,5
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	24	50	45	2,5	2,8	2,1	0,3	-0,7
S. Pozostała działalność usługowa	118	168	201	12,1	9,3	9,2	-2,8	-0,1
Pozostałe	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
OGÓŁEM	977	1 803	2 193	100	100	100	-	-

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Poddając analizie strukturę branżową podmiotów utworzonych w miastach, można zauważyć, iż nie jest odmienna od powstałych na terenach wiejskich, bowiem głównymi branżami dominującymi jest handel hurtowy i detaliczny oraz budownictwo. W przypadku beneficjentów dotacji, którzy zamieszkują miasta, 24,2% (345 firm) z nich rozpoczęła działalność w sekcji handel hurtowy i detaliczny, natomiast w budownictwie 16,6% (237 firm). Odwrotnie jest natomiast wśród bezrobotnych mieszkańców wsi, którzy w 2013 roku otwierali własną działalność gospodarczą najczęściej w sektorze budownictwa – 24,9% (191 firm) oraz w handlu hurtowym i detalicznym – 23,5% (180 firm).

Rysunek 7 Beneficjenci dotacji w 2013 roku według miejsca zamieszkania i profilu działalności gospodarczej

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

W strukturze branżowej podmiotów utworzonych na terenach wiejskich jak i miejskich, kolejne miejsca zajęły podmioty działające w sekcji: przetwórstwo przemysłowe – 15,5% (119 podmiotów) i 9,4% (134 podmioty), w pozostałej działalności usługowej – 8,9% (68 podmiotów) i 9,3% (133 podmioty) oraz w sekcji związanej z działalnością profesjonalną, naukową i techniczną – 5,1% (39 podmiotów) i 13,9% (198 podmiotów).

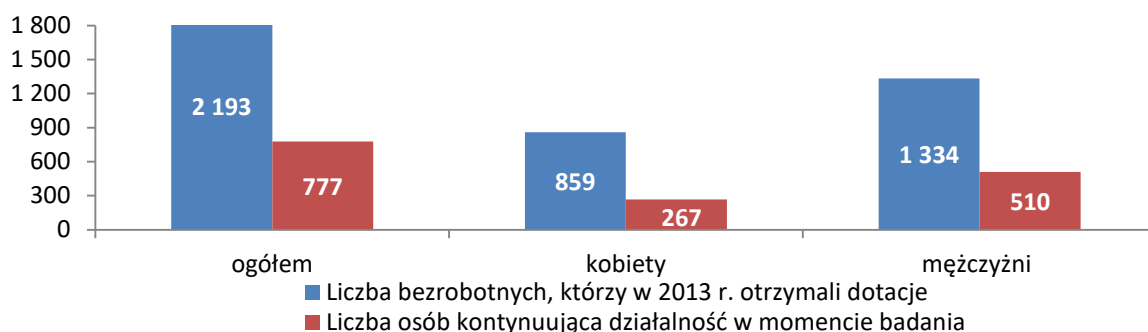
Widoczne są natomiast duże różnice w strukturze podmiotów gospodarczych, biorąc pod uwagę kryterium płci. Ponad 50% kobiet, decydując się na skorzystanie z dotacji utworzyło własne firmy w sektorach: handel hurtowy i detaliczny – 32,4% (278 podmiotów) i pozostałej działalności usługowej – 18,9% (162 podmioty). W przypadku mężczyzn dominującą branżą było budownictwo – 31,3% wszystkich utworzonych przez mężczyzn firm (417 podmiotów). Na drugim miejscu uplasował się handel hurtowy i detaliczny – 18,5% (247 podmiotów gospodarczych). Firmy działające w tych dwóch branżach stanowiły 49,8% (664 firmy) ogółu podmiotów gospodarczych, których właścicielami są mężczyźni.

6. Efektywność dotacji przyznanych w 2013 roku bezrobotnym w województwie warmińsko-mazurskim

W 2013 roku, spośród 2 193 przeanalizowanych podmiotów gospodarczych, które powstały dzięki dotacjom w województwie warmińsko-mazurskim, swoją działalność w 2017 roku nadal kontynuowało 777 firm (35,4% utworzonych podmiotów), natomiast 195 firm (8,9% ogółu) zostało zawieszonych.

Wśród osób, które w czwartym roku od uzyskania dotacji nadal prowadziły swój biznes przeważają mężczyźni – 510 osób. Stanowią oni 38,2% ogółu mężczyzn, którym w 2013 roku przyznano jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej. Spośród 859 kobiet, które w 2013 roku rozpoczęły pracę na własny rachunek, 267 (31,1%) nadal ją kontynuowało.

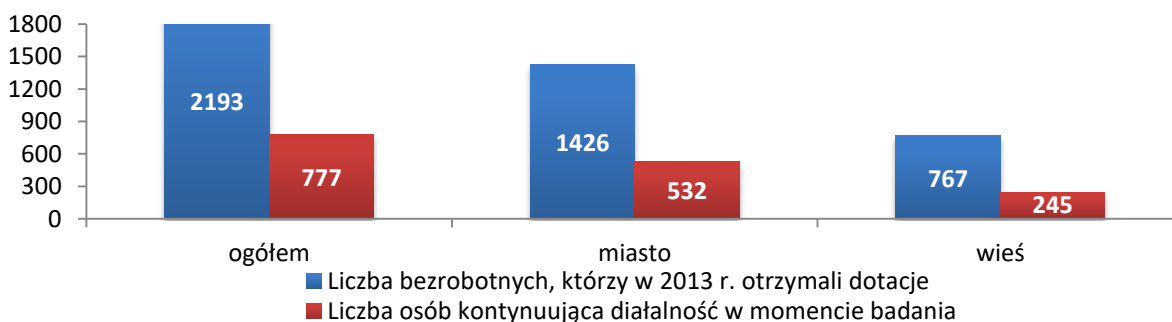
Wykres 6. Efektywność dotacji wg płci beneficjentów programu

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Procentowy udział mieszkańców wsi, którzy w chwili badania nadal prowadzili działalność gospodarczą rozpoczętą dzięki dotacjom z urzędu pracy w 2013 roku, wynosił 31,9% (245 osób). Dla osób pochodzących z terenów miejskich wskaźnik był wyższy o 5,4 pkt proc. i kształtował się na poziomie 37,3% (532 osoby).

Wykres 7. Efektywność dotacji wg miejsca zamieszkania beneficjentów programu

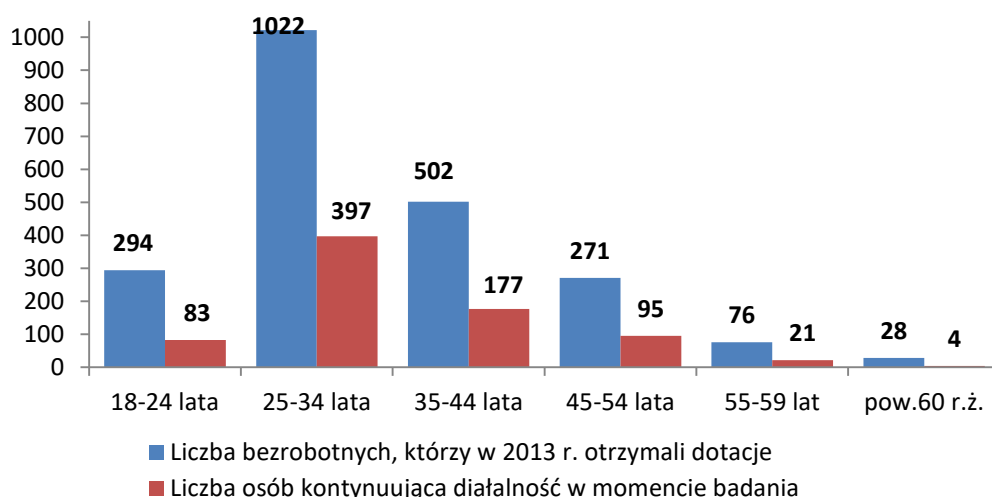
Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Przy badaniu efektywności dotacji udzielonych w 2013 roku, biorąc pod uwagę strukturę wiekową bezrobotnych, stwierdzamy, że najwyższy wskaźnik efektywności osiągnęły osoby w wieku 25-34 lata. Odsetek osób kontynuujących działalność wynosi w tej grupie 38,8% (397 osób, spośród 1 022, które otrzymały dotacje). Dużą skuteczność w prowadzeniu

własnych przedsiębiorstw wykazały także osoby z przedziału wiekowego 35-44 lata (35,2%, tj. 177 osób kontynuujących działalność) oraz beneficjenci w wieku 45-54 lata (32,0%, tj. 95 osób). Zaś efektywność na poziomie 28,2% osiągnęły osoby w wieku 18-24 lat (spośród 294 osób, 83 osoby nadal ją kontynuują).

Najniższy wskaźnik efektywności dotyczył osób w wieku 55-59 lat. Spośród 76 osób, które otrzymały dotację w 2013 roku, cztery lata później działalność kontynuowało 21 osób, czyli 27,6%. Osoby powyżej 60 roku życia osiągnęły wskaźnik efektywności na poziomie 14,3%, co oznacza, że firmę prowadzą 4 osoby, spośród 28, którzy ją otworzyli.

Wykres 8. Osoby kontynuujące działalność gospodarczą w okresie czterech lat od otrzymania dotacji z urzędu pracy według wieku

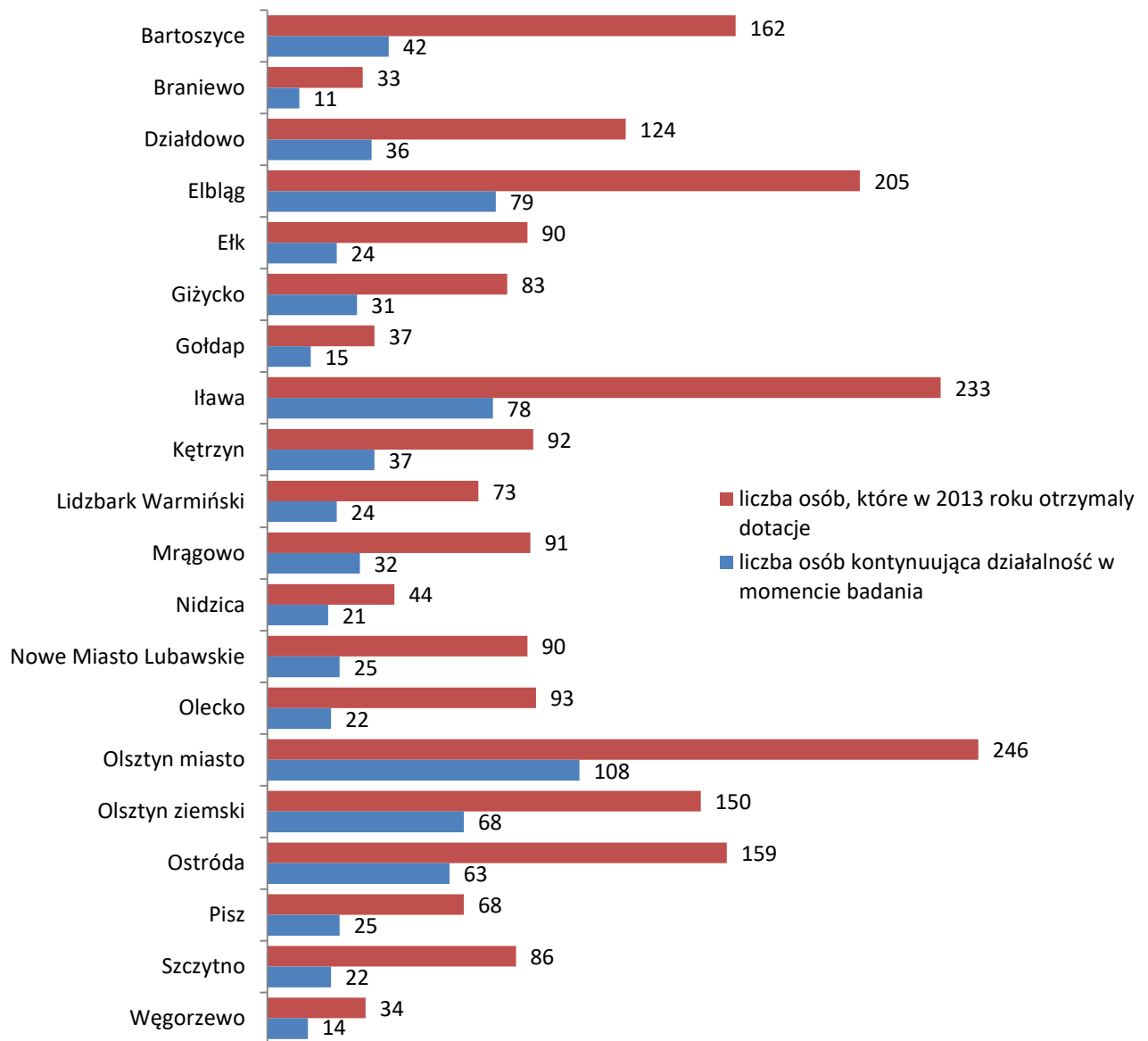

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Z analizy danych wynika, że najwięcej bezrobotnych, którzy uzyskali dotację w 2013 roku i kontynuowało działalność gospodarczą przez 4 lata od uzyskania dotacji, pochodziło z Olsztyna – 108 osób, Elbląga – 79 osób oraz powiatu iławskiego – 78 osób.

Najmniejszą liczbę podmiotów, które po tym okresie utrzymały się na rynku odnotowano w powiatach: braniewskim – 11 podmiotów, węgorzewskim – 14 podmiotów oraz gołdapskim – 15 podmiotów.

Wykres 9. Liczba podmiotów kontynuujących działalność w okresie czterech lat od utworzenia według powiatowych urzędów pracy

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Analizując zmiany w efektywności udzielonych dotacji w regionie w latach 2011-2013, po 4 latach na przestrzeni lat 2011-2013, można zaobserwować zróżnicowaną jego wartość. W 2013 roku wskaźnik ten osiągnął wartość 35,4%, w porównaniu do 2012 roku, efektywność wzrosła o 0,7 pkt proc. (34,7%), natomiast w odniesieniu do roku 2011 (42,6%) odnotowano spadek o 7,2 pkt proc. Tak wysoka różnica w wielkości wskaźnika efektywności zatrudnieniowej dotacji może wynikać ze zmiany metodologii. Badając losy firm utworzonych w ramach dotacji w 2012 i 2013 roku, wyodrębniono osoby, które w momencie przeprowadzenia badania (2016 i 2017 r.) zawiesiły prowadzoną działalność.

W latach 2011-2013 wskaźnik efektywności dotacji był silnie zróżnicowany terytorialnie. W 2011 roku, wartość powyżej średniej wojewódzkiej osiągnęło siedem powiatów (największy odsetek firm kontynuujących działalność odnotowano w Olsztynie – 61,2% i powiecie olsztyńskim – 61,1%).

W 2012 roku dziewięć powiatów osiągnęło wyższą efektywność dotacji, niż ogółem w województwie, przy czym największa wystąpiła również w Olsztynie – 43,2% oraz powiatach: działdowskim (39,8%) oraz etckim (39,7%).

W 2013 roku, w regionie warmińsko-mazurskim, efektywność zatrudnieniowa dotacji na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej wyniosła 35,4%, a wartość powyżej średniej wojewódzkiej, odnotowano w dziesięciu powiatach, największa w powiatach: nidzickim (47,7%), olsztyńskim (45,3%) oraz Olsztynie (43,9%).

Rysunek 8 Powiaty, w których w 2013 roku odnotowano najwyższą efektywność zatrudnieniową dotacji

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Nie we wszystkich powiatach, wskaźnik efektywności udzielonych dotacji był wysoki. W 2013 roku stosunkowo niską wartość tego wskaźnika odnotowano w: oleckim (23,7%), szczycieńskim (25,6%) oraz bartoszyckim (25,9%).

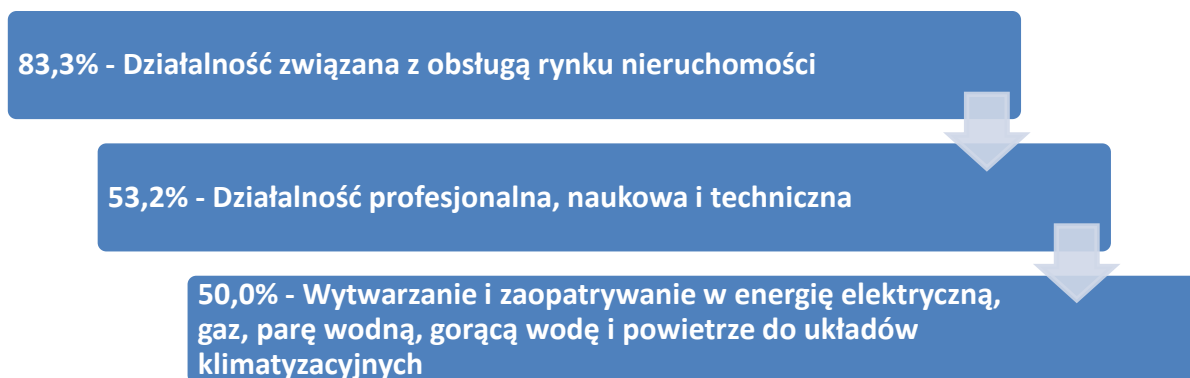
Tabela 7. Efektywność dotacji udzielonych w latach 2011-2013 w województwie warmińsko-mazurskim

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	Dynamika 2012:2011 pkt proc.	Dynamika 2013:2012 pkt proc.
Bartoszyce	30,7	29,8	25,9	-0,9	-3,9
Braniewo	36,7	11,8	33,3	-24,9	21,5
Działdowo	17,9	39,8	29	21,9	-10,8
Elbląg	39,0	27,0	38,5	-12	11,5
Ełk	54,5	39,7	26,7	-14,8	-13
Giżycko	50,0	22,2	37,3	-27,8	15,1
Gołdap	6,9	27,3	40,5	20,4	13,2
Iława	0,0	34,6	33,5	34,6	-1,1
Kętrzyn	48,3	32,7	40,2	-15,6	7,5
Lidzbark Warmiński	45,8	30,2	32,9	-15,6	2,7
Mrągowo	41,5	35,5	35,2	-6	-0,3
Nidzica	29,6	36,8	47,7	7,2	10,9
Nowe Miasto Lub.	0,0	28,8	27,8	28,8	-1
Olecko	27,3	36,6	23,7	9,3	-12,9
Olsztyn miasto	61,2	43,2	43,9	-18	0,7
Olsztyn ziemski	61,1	36,3	45,3	-24,8	9
Ostróda	42,2	35,1	39,6	-7,1	4,5
Pisz	33,3	32,3	36,8	-1	4,5
Szczytno	47,2	39,7	25,6	-7,5	-14,1
Węgorzewo	34,6	17,6	41,2	-17	23,6
Ogółem	42,6	34,7	35,4	-7,9	0,7

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Analizując efektywność dotacji z 2013 roku, w podziale na sekcje PKD, w których podmioty prowadzą swoją działalność, 83,3% efektywność osiągnęły firmy zajmujące się działalnością związaną z obsługą rynku nieruchomości. Spośród podmiotów na utworzenie których przyznane zostały dotacje, wysoki – 53,2% wskaźnik efektywności odnotowano dla działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej oraz działalności związanej z wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (50,0%).

Rysunek 9 Efektywność zatrudnieniowa firm założonych w ramach dotacji w 2013 roku, według sekcji PKD

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Najmniej firm, utworzonych w ramach dotacji w 2013 roku i utrzymujących się nadal na rynku, odnotowujemy wśród działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją (17,8%) w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (25,2%) oraz działalnością związaną z usługami gastronomicznymi (28,3%).

Tabela 8. Struktura podmiotów kontynuujących działalność w okresie czterech lat od ich utworzenia według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności

Wyszczególnienie (sekcje)	Firmy kontynuujące działalność			Udział procentowy firm kontynuujących działalność w ogólnej liczbie podmiotów utworzonych w ramach dotacji w tym sektorze (%)		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	7	14	18	46,7	36,8	42,9
B. Górnictwo i wydobywanie	1	0	0	16,7	-	0,0
C. Przetwórstwo przemysłowe	35	69	78	42,2	35,9	30,8
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0	1	-	-	50,0
E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1	3	2	50	37,5	33,3
F. Budownictwo	84	124	146	40	35,8	34,1
G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	88	136	170	42,5	30,6	32,4
H. Transport i gospodarka magazynowa	6	8	24	26,1	33,3	33,3
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	14	11	15	41,2	24,4	28,3
J. Informacja i komunikacja	11	21	27	39,3	36,8	46,6
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4	13	14	36,4	50,0	34,1
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	2	9	10	33,3	64,3	83,3
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	64	102	126	54,2	48,6	53,2
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	17	21	31	35,4	25,3	25,2
P. Edukacja	15	11	23	65,2	20,8	43,4
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	13	17	19	61,9	38,6	45,2
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	8	9	8	33,3	18,0	17,8
S. Pozostała działalność usługowa	46	57	65	39	33,9	32,3
OGÓŁEM	416	625	777	42,6	34,7	35,4

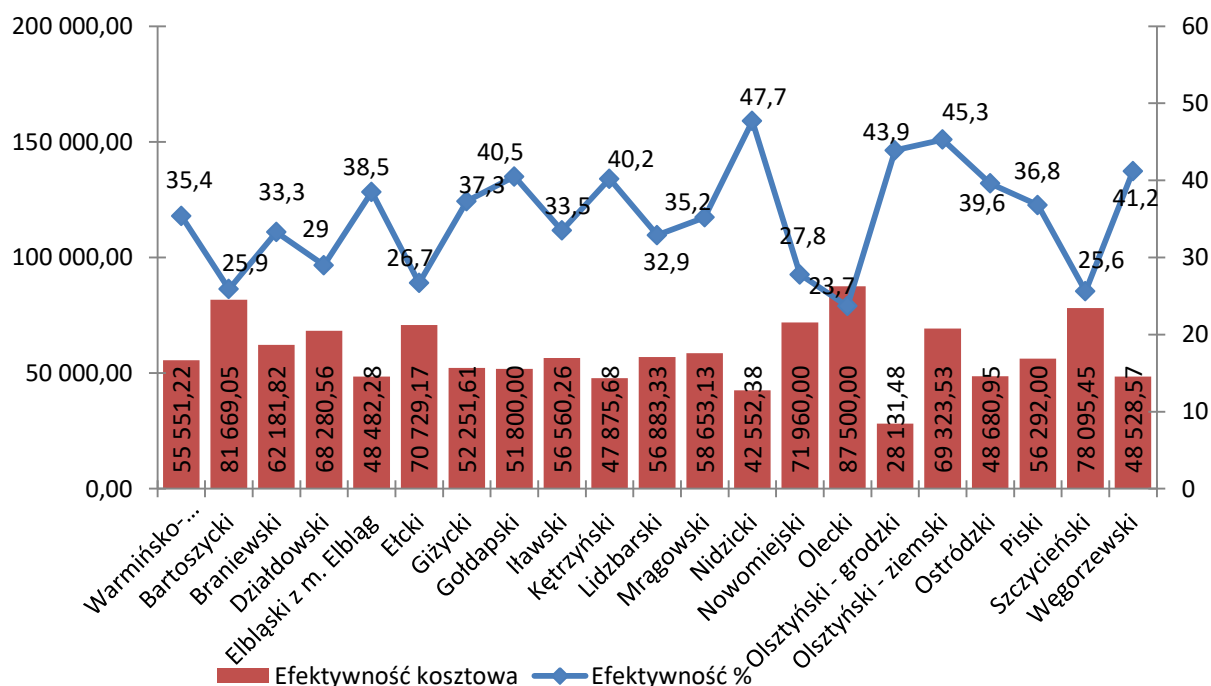
Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Średni koszt ponownego zatrudnienia³ w województwie warmińsko-mazurskim w ramach dotacji udzielonych przez powiatowe urzędy pracy w 2013 roku, rozpatrywany w czwartym roku od ich otrzymania wynosił 55 551,22 tys. zł. W porównaniu do 2012 roku (52 893,12 tys. zł) wartość tego wskaźnika zwiększyła się o 2 658,1 tys. zł (o 5,0%).

W 2013 roku koszt ponownego zatrudnienia poniżej średniej wojewódzkiej (55 551,22 tys. zł), wystąpił w 8 powiatach, w tym m.in.:

- Olsztynie – 28 131,48 tys. zł,
- nidzickim – 42 552,38 tys. zł,
- kętrzyńskim – 47 875,68 tys. zł.

Wykres 14. Koszt ponownego zatrudnienia i efektywność zatrudnieniowa dotacji udzielonych przez powiatowe urzędy pracy w 2013 roku

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Wysoką efektywność zatrudnieniową oraz stosunkowo niski koszt ponownego zatrudnienia odnotowano w powiatach:

- nidzickim – 47,7%, przy koszcie 42 552,38 tys. zł;
- Olsztynie – 43,9%, koszt ponownego zatrudnienia 28 131,48 tys. zł;
- węgorzewskim – 41,2%, koszt ponownego zatrudnienia wyniósł 48 528,57 tys. zł.

Niska efektywność zatrudnieniowa, generująca jednocześnie wysoki koszt ponownego zatrudnienia charakteryzuje dotacje udzielone w 2013 roku przez powiatowe urzędy pracy w:

- Olecku – 23,7%, przy koszcie 87 500,00 tys. zł;
- Szczytnie – 25,6%, koszt ponownego zatrudnienia 78 095,45 tys. zł;
- Bartoszcach – 25,9%, koszt ponownego zatrudnienia 81 669,05 tys. zł.

³ Koszt ponownego zatrudnienia – liczony według wzoru: środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej / liczba osób kontynuujących działalność w 2017 roku.

6.1. Ponowna rejestracja w ewidencji powiatowych urzędów pracy osób, które w 2013 roku skorzystały z jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej

W województwie warmińsko-mazurskim z 2 193 bezrobotnych, którzy w 2013 roku skorzystali z jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, 68,0% (1 492 osoby) w okresie czterech lat od ich otrzymania nie powróciło do rejestrów urzędów pracy. Dotyczy to nie tylko przedsiębiorców, którzy nadal prowadzą swoją działalność gospodarczą, ale również osób, które zakończyły biznes (582 osoby, tj. 47,7%). Doświadczenie prowadzenia własnej działalności gospodarczej przyczyniło się w ich przypadku do trwałego powrotu na rynek pracy. Natomiast status bezrobotnego przyznano ponownie 600 osobom, tj. 33,3%.⁴

Podobnie jak w poprzednich latach, drugi rok po udzieleniu można uznać za najtrudniejszy. W tym czasie odnotowano największą liczbę osób rejestrujących się w urzędach pracy. Po zakończeniu działalności gospodarczej otwartej w 2013 roku – 35,2% osób ponownie dokonało rejestracji w urzędzie pracy (247 osób). Po okresie jednego roku, od rozpoczęcia działalności zarejestrowało się 24,5% (172 osoby) powracających do ewidencji urzędów pracy. Natomiast trzy lata, po otrzymaniu dotacji, po raz kolejny o status bezrobotnego ubiegało się 20,7% ponownie rejestrujących się (145 osób).

Tabela 9. Struktura rejestrujących się w ewidencji urzędów pracy po zakończeniu prowadzenia działalności gospodarczej na prowadzenie której przyznana została dotacja w latach 2011-2013

Wyszczególnienie	Liczba osób powracających do ewidencji			Udział procentowy w ogólnej liczbie osób rejestrujących się po zakończeniu działalności		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
w roku udzielenia dotacji	1	1	2	0,3	0,2	0,3
w rok po udzieleniu dotacji	37	110	172	10,8	18,3	24,5
2 lata po udzieleniu dotacji	94	208	247	27,6	34,7	35,2
3 lata po udzieleniu dotacji	69	138	145	20,2	23,0	20,7
4 lata po udzieleniu dotacji	30	70	72	8,8	11,7	10,3
brak danych	110	73	63	32,3	12,2	9,0
Ogółem	1 304	341	600	100,0	100,0	100,0

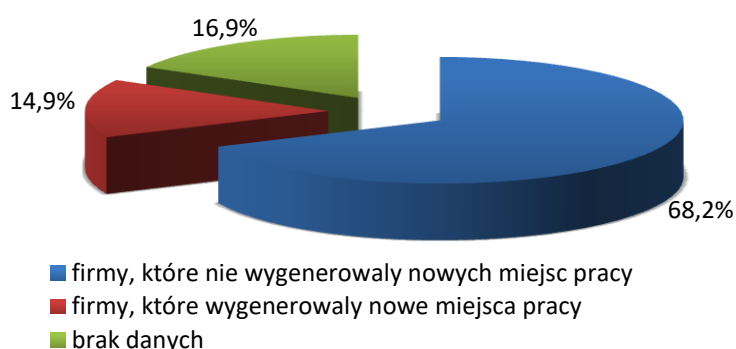
Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

⁴ Przedsiębiorcy, którzy zawiesili działalność gospodarczą mogą zarejestrować się w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna. Okres, w którym przedsiębiorca ma zawieszoną działalnością i uzyskał status bezrobotnego, może wykorzystać na podniesienie swoich kwalifikacji, np. poprzez udział w różnego rodzaju szkoleniach finansowanych przez powiatowy urząd pracy. Spośród 195 przedsiębiorców, którzy zawiesili działalność gospodarczą, 63 osoby – 32,3% ponownie zarejestrowało się w urzędach pracy.

6.2. Nowe miejsca pracy w powstałych podmiotach

Istotnym czynnikiem wyróżniającym dotacje, na tle pozostałych programów rynku pracy jest szansa na tworzenie nowych miejsc pracy - działalność gospodarcza może prowadzić bowiem do powstania miejsc pracy dla kolejnych osób. Według dostępnych danych, wśród firm, które nadal prowadzą działalność gospodarczą utworzoną w 2013 roku (777) 14,9% stanowią przedsiębiorstwa (116 podmiotów gospodarczych), które zatrudniają dodatkowe osoby. Według danych powiatowych urzędów pracy podmioty te mogły wygenerować dodatkowo ponad 273 nowe miejsca pracy. Liczba ta może ulec zmianie, ze względu na fakt, że nie we wszystkich przypadkach dysponowano szczegółowymi informacjami.

Wykres 15. Nowe miejsca pracy utworzone w firmach, które nadal prowadzą działalność gospodarczą utworzoną w ramach dotacji w 2012 roku

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Liczba utworzonych miejsc pracy w poszczególnych firmach jest zróżnicowana i wynosi od jednego do kilkunastu nowych etatów, m.in. przedsiębiorca zajmujący się niespecjalistycznym sprzątnięciem budynków i obiektów przemysłowych zatrudnił 20 osób, firma zajmująca się handlem hurtowym i detalicznym zatrudnił 8 osób, a przedsiębiorca prowadzący restaurację – placówkę gastronomiczną zatrudnił 7 dodatkowych osób,

Najwięcej miejsc pracy wygenerowały podmioty prowadzące: handel hurtowy detaliczny (103, tj. 27,7% utworzonych miejsc pracy), budownictwo (54, tj. 19,8%) oraz działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (29, tj. 10,6%).

6.3. Zwrot dotacji przyznanych bezrobotnym w 2013 roku na podjęcie działalności gospodarczej⁵

Umowa zawierana przez osobę bezrobotną, która otrzymała dotacje, zobowiązuje w określonych przypadkach do zwrotu otrzymanych środków wraz z odsetkami. Dotyczy to osób, które:

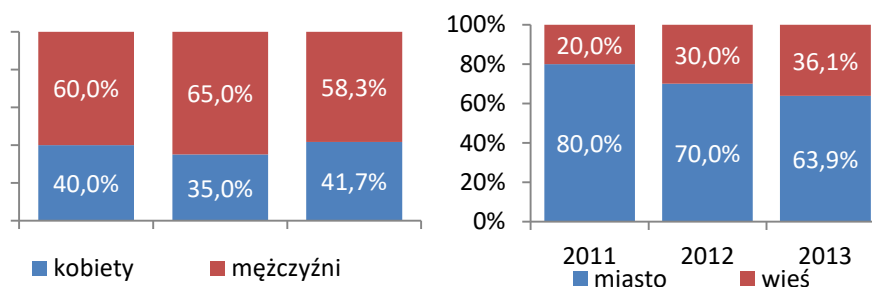
- otrzymane środki wykorzystają niezgodnie z przeznaczeniem,
- prowadzą działalność gospodarczą przez okres krótszy niż 12 miesięcy, podejmą zatrudnienie w okresie pierwszych 12 miesięcy prowadzenia działalności gospodarczej,
- złożą niezgodne z prawdą oświadczenia o spełnianiu przez bezrobotnego kryteriów uprawniających go do otrzymania dotacji,
- naruszają inne warunki umowy.

W województwie warmińsko-mazurskim spośród 2 193 bezrobotnych, którym przyznano w 2013 roku środki finansowe dzięki którym mogli otworzyć działalność gospodarczą, obowiązek zwrotu uzyskanej pomocy dotyczył 36 osób, tj. 1,6% ogółu przyznanych dotacji (w 2012 roku – 20 osób tj. 1,1% ogółu beneficjentów).

Wśród osób zobowiązanych do zwrotu środków przeważali mężczyźni – 58,3% bezrobotnych (21 osób). Kobiety w populacji tej stanowiły 41,7% (15 osób).

Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, można zauważyć, że wśród tych, którzy zobowiązani zostali do zwrotu udzielonej dotacji 63,9% (23 osoby) stanowią mieszkańcy miast.

Wykres 10. Struktura bezrobotnych, którzy zobowiązani byli do zwrotu otrzymanych w 2013 roku środków finansowych na otwarcie działalności gospodarczej

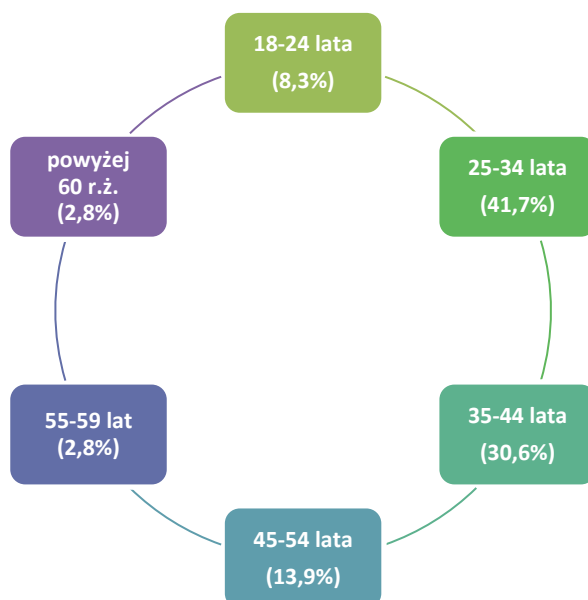

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

W latach 2011-2013, struktura beneficjentów dotacji, którzy zobowiązani zostali do zwrotu środków zarówno w podziale na płeć jak i miejsce zamieszkania wyglądała podobnie. We wszystkich przypadkach w badanym okresie dominowali mężczyźni oraz mieszkańcy miast.

⁵art. 46 ust 3 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r., nr 69, poz. 415 z późn. zm.).

Rysunek 10 Struktura wiekowa osób, które zwróciły otrzymane w 2013 roku dotacje

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Analiza struktury wiekowej osób zobowiązanych do zwrotu otrzymanej dotacji wskazuje, że największy procentowy udział bezrobotnych zobowiązanych do zwrotu dotacji, odnotowujemy wśród osób w wieku 25-34 lata - 15 osób, tj. 41,7%. W grupie wiekowej 35-44 lata zwrotu dokonało 11 osób (30,6%), natomiast 5 osób było w wieku 45-54 lata (13,9%). Trzy osoby w wieku 18-24 lata stanowiły 8,3% ogółu zwrotów dotacji. Natomiast po 1 osobie (2,8%) zwrotu dotacji dokonały osoby pomiędzy 55-59 lat oraz powyżej 60 roku życia.

Tabela 10. Struktura wiekowa bezrobotnych, którzy zobowiązani byli do zwrotu otrzymanych środków finansowych w latach 2011-2013

Wiek	Liczba zwrotów, zgodnie z art. 46 ust. 3 Ustawy			Procentowy udział zwrotów w ogólnej liczbie udzielonych dotacji		
	2011	2012	2013	2010	2012	2013
18-24 lata	1	3	3	0,8	1,0	1,0
25-34 lata	4	8	15	0,9	0,9	1,5
35-44 lat	0	4	11	-	1,0	2,2
45-54 lat	4	5	5	3,6	2,5	1,8
55-59 lat	1	0	1	2,3	-	1,3
Powyżej 60 r.ż.	0	0	1	-	-	3,6
Ogółem	10	20	36	1,0	1,1	1,6

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

U osób powyżej 60 roku życia odnotowano największy procentowy udział zwrotów dotacji w ogólnej liczbie udzielonych dotacji (3,6% ogółu bezrobotnych z tego przedziału wiekowego, którzy w 2013 roku otrzymali dotację). Wśród osób, które w wieku 35-44 lata uzyskały dotacje - 2,2% z nich dokonało zwrotu, podczas gdy u osób pomiędzy 45, a 54 rokiem życia odsetek ten wyniósł 1,8%. Natomiast 1,3% zwrotów nastąpił wśród osób w wieku 55-59 lat. Najmniej zwrotów dotacji odnotowano u najmłodszych beneficjentów dotacji, czyli osób w wieku 25-34 lata (1,5%) oraz 18-24 lata (1,0%).

Ponad 30% beneficjentów dotacji (12 osób, tj. 33,3%), która została zobowiązana do zwrotu przyznanej w 2013 roku dotacji, zarejestrowała się ponownie w rejestrach powiatowych urzędów pracy.

Analizując zwroty dotacji w powiatach, można zauważyć, że w siedmiu z nich, nie było beneficjentów zobowiązanych do oddania przyznanych środków finansowych. Do powiatów, w których nie wystąpiły zwroty dotacji w 2013 roku należą: braniewski, giżycki, gołdapski, iławski, olecki, szczycieński, węgorzewski.

Powiaty, w których nastąpiła największa ilość zwrotów środków finansowych w ramach dotacji przyznanych bezrobotnym w 2013 roku to: elbląski z m. Elbląg i ostródzki (po 6 zwrotów, tj. 0,3% ogółu przyznanych dotacji), kętrzyński (5 zwrotów, tj. 0,2% ogółu) oraz piski (4 zwroty, tj. 0,2%).

Rysunek 11 Powiaty, w których nastąpiły zwroty środków otrzymanych w ramach dotacji w 2013 rok

	powiat	Liczba zwrotów
1	elbląski z m. Elbląg	6
2	ostródzki	6
3	kętrzyński	5
4	piski	4
5	ełcki	2
6	mrągowski	2
7	m. Olsztyn	2
8	nidzicki	2
9	nowomiejski	2
10	olsztyński	2
11	bartoszycki	1
12	działdowski	1
13	lidzbarski	1
	RAZEM	36

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

7. Podsumowanie

1. W województwie warmińsko-mazurskim dotację na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej w 2013 roku uzyskało 2 171 bezrobotnych, o 21,7% (387 osób) więcej niż rok wcześniej. Powiatowe urzędy pracy ze środków Funduszu Pracy wydatkowały na ten cel 43 163,3 tys. zł, czyli o 10 105,1 tys. zł (30,6%) więcej niż 2012 roku.
2. Łącznie w latach 2011-2017, wydatki z Funduszu Pracy na rozpoczęcie działalności gospodarczej z urzędów pracy w województwie warmińsko-mazurskim wyniosły 232 937,3 tys. zł, a dotację uzyskało 11 925 osób.
3. Osoby z Warmii i Mazur, które otrzymały dotację w 2013 roku stanowiły 4,8% w skali całego kraju. Region nasz zajmuje tym samym 11 miejsce w kraju pod względem ilości osób, którym zostało dofinansowane podjęcie własnej działalności gospodarczej.
4. W 2013 roku, spośród 2 193 przeanalizowanych podmiotów gospodarczych⁶, które powstały dzięki dotacjom w województwie warmińsko-mazurskim, swoją działalność w 2017 roku nadal kontynuowało 777 firm (35,4% utworzonych podmiotów).
5. Ryzyko podjęcia działalności na własny rachunek w 2013 roku częściej podejmowali mężczyźni (60,8% otrzymujących dotacje), mieszkańcy miast (65,0%), osoby młode pomiędzy 25 a 34 rokiem życia (46,6%).
6. W 2013 roku, najwięcej firm w ramach dotacji powstało w sektorze handlu hurtowego i detalicznego, naprawa pojazdów samochodowych – 23,9% (525 firm). Dużym zainteresowaniem cieszyła się branża budownicza, o takim profilu działalności, powstało 19,5% ogółu podmiotów (428). Branżę przetwórstwa przemysłowego wybrało 253 bezrobotnych, tj. 11,5% ogółu korzystających z dotacji, natomiast działalność profesjonalną, naukową i techniczną 10,8%, tj. 237 firm.
7. Analizując zmiany w efektywności udzielonych dotacji w regionie w latach 2011-2013, po 4 latach na przestrzeni lat 2011-2013, można zaobserwować zróżnicowaną jego wartość. W 2013 roku wskaźnik ten osiągnął wartość 35,4%, w porównaniu do 2012 roku, efektywność wzrosła o 0,7 pkt proc. (34,7%), natomiast w odniesieniu do roku 2011 (42,6%) odnotowano spadek o 7,2 pkt proc.
8. Wśród osób, które w czwartym roku od uzyskania dotacji nadal prowadziły swój biznes przeważają mężczyźni – 510 osób. Stanowią oni 38,2% ogółu mężczyzn, którym w 2013 roku przyznano jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej. Spośród 859 kobiet, które w 2013 roku rozpoczęły pracę na własny rachunek, 267 (31,1%) nadal ją kontynuowało.

⁶ Bazowano na danych zebranych z powiatowych urzędów pracy, tj. dotyczą one 2 193 osób, które rozpoczęły w 2013 roku własną działalność gospodarczą, a nie 2 171 osób, które zostały uwzględnione w sprawozdaniu MPiPS-02. Dane te uwzględniają korekty statystyczne. Rozbieżności w sprawozdaniu wynikają również z tego, iż część bezrobotnych, która otrzymała dotację na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej w końcu 2012 roku, została uwzględniona w sprawozdaniu finansowym za grudzień 2012 rok, natomiast wyłączenie z ewidencji bezrobotnych nastąpiło w styczniu 2013 roku i zostało to uwzględnione w statystykach za styczeń 2013 rok.

9. Efektywność dotacji udzielonych w 2013 roku, jest zróżnicowana lokalnie - wyższą efektywnością niż średnia w województwie charakteryzuje się m.in. powiat: nidzicki (47,7%), olsztyński (45,3%) oraz m. Olsztyn (43,9%).
10. Powiaty, w których odnotowano stosunkowo niską wartość tego wskaźnika to: olecki (23,7%), szczycieński (25,6%) oraz bartoszycki (25,9%).
11. Średni koszt ponownego zatrudnienia⁷ w województwie warmińsko-mazurskim w ramach dotacji udzielonych przez powiatowe urzędy pracy w 2013 roku, rozpatrywany w czwartym roku od ich otrzymania wynosił 55 551,22 tys. zł.
12. Wysoką efektywność zatrudnieniową oraz stosunkowo niski koszt ponownego zatrudnienia odnotowano w powiatach: nidzickim, m. Olsztynie i węgorzewskim.
13. Drugi rok po udzieleniu wsparcia w ramach dotacji można uznać za najtrudniejszy. W tym czasie odnotowano największą liczbę osób rejestrujących się w urzędach pracy, po zakończeniu działalności gospodarczej otwartej w 2013 roku – 35,2% ponownych rejestracji (247 osób).
14. Według dostępnych danych, wśród firm, które nadal prowadzą działalność gospodarczą utworzoną w 2013 roku (777) 14,9% stanowią przedsiębiorstwa (116 podmiotów gospodarczych), które zatrudniają dodatkowe osoby. Według danych powiatowych urzędów pracy podmioty te mogły wygenerować dodatkowo ponad 273 nowe miejsca pracy.
15. Zwrot uzyskanych środków finansowych (zgodnie z 10 art. 46 ust 3 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy) dotyczył 36 osób (tj. 1,6%), którym została w 2013 roku przyznana dotacja na rozpoczęcie działalności gospodarczej.
16. Powiaty, w których nastąpiła największa ilość zwrotów środków finansowych w ramach dotacji przyznanych bezrobotnym w 2013 roku to: elbląski z m. Elbląg i ostródzki (po 6 zwrotów, tj. 0,3% ogółu przyznanych dotacji), kętrzyński (5 zwrotów, tj. 0,2% ogółu) oraz piski (4 zwroty, tj. 0,2%).

⁷ Koszt ponownego zatrudnienia – liczony według wzoru: środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej / liczba osób kontynuujących działalność w 2017 roku.

Struktura bezrobotnych, którym w latach 2011-2013 przyznano jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej w województwie warmińsko-mazurskim w układzie powiatowych urzędów pracy według płci

Powiat	2011			2012			2013		
	kobiety	mężczyźni	razem	kobiety	mężczyźni	razem	kobiety	mężczyźni	razem
w liczbach bezwzględnych									
Województwo	371	606	977	725	1 078	1 803	859	1 334	2 193
Bartoszyce	27	48	75	57	67	124	69	93	162
Braniewo	13	17	30	9	8	17	11	22	33
Działdowo	15	13	28	49	44	93	50	74	124
Elbląg	42	58	100	29	60	89	77	128	205
Ełk	12	21	33	27	46	73	31	59	90
Giżycko	12	26	38	13	14	27	28	55	83
Gołdap	8	21	29	19	25	44	16	21	37
Iława	0	0	0	91	25	116	102	131	233
Kętrzyn	23	37	60	22	25	47	36	56	92
Lidzbark Warmiński	8	16	24	12	25	37	25	48	73
Mrągowo	13	28	41	26	25	51	32	59	91
Nidzica	6	21	27	15	25	40	11	33	44
Nowe Miasto Lub.	0	0	0	26	25	51	34	56	90
Olecko	37	51	88	38	25	63	36	57	93
Olsztyn miasto	47	69	116	96	25	121	115	131	246
Olsztyn ziemski	37	53	90	62	25	87	57	93	150
Ostróda	38	78	116	66	25	91	56	103	159
Pisz	1	2	3	19	25	44	20	48	68
Szczytno	20	33	53	28	25	53	39	47	86
Węgorzewo	12	14	26	21	25	46	14	20	34
udział procentowy									
Województwo	36,5	63,5	100	40,2	59,8	100	39,2	60,8	100
Bartoszyce	40,4	59,6	100	46,0	54,0	100	42,6	57,4	100
Braniewo	55,9	44,1	100	52,9	47,1	100	33,3	66,7	100
Działdowo	35,9	64,1	100	52,7	47,3	100	40,3	59,7	100
Elbląg	34,3	65,7	100	32,6	67,4	100	37,6	62,4	100
Ełk	34,2	65,8	100	37,0	63,0	100	34,4	65,6	100
Giżycko	41,5	58,5	100	48,1	51,9	100	33,7	66,3	100
Gołdap	33,9	66,1	100	43,2	56,8	100	43,2	56,8	100
Iława	40,2	59,8	100	0,0	0,0	100	43,8	56,2	100
Kętrzyn	36,8	63,2	100	46,8	53,2	100	39,1	60,9	100
Lidzbark Warmiński	37,3	62,7	100	32,4	67,6	100	34,2	65,8	100
Mrągowo	38,9	61,1	100	51,0	49,0	100	35,2	64,8	100
Nidzica	28,6	71,4	100	37,5	62,5	100	25,0	75,0	100
Nowe Miasto Lub.	33,1	66,9	100	0,0	0,0	100	37,8	62,2	100
Olecko	32,9	67,1	100	60,3	39,7	100	38,7	61,3	100
Olsztyn miasto	40,1	59,9	100	79,3	20,7	100	46,7	53,3	100
Olsztyn ziemski	38,5	61,5	100	71,3	28,7	100	38,0	62,0	100
Ostróda	28,5	71,5	100	72,5	27,5	100	35,2	64,8	100
Pisz	31,4	68,6	100	43,2	56,8	100	29,4	70,6	100
Szczytno	35,5	64,5	100	52,8	47,2	100	45,3	54,7	100
Węgorzewo	42,5	57,5	100	45,7	54,3	100	41,2	58,8	100

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Załącznik nr 2

Struktura bezrobotnych, którym w latach 2011-2013 przyznano jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej w województwie warmińsko-mazurskim w układzie powiatowych urzędów pracy według miejsca zamieszkania

Powiat	2011			2012			2013		
	ogółem	miasto	wieś	ogółem	miasto	wieś	ogółem	miasto	wieś
w liczbach bezwzględnych									
Województwo	977	642	335	1 803	1 159	644	2 193	1 426	767
Bartoszyce	75	58	17	124	80	44	162	109	53
Braniewo	30	18	12	17	7	10	33	17	16
Działdowo	28	14	14	93	53	40	124	72	52
Elbląg	100	70	30	89	66	23	205	163	42
Ełk	33	27	6	73	58	15	90	58	32
Giżycko	38	27	11	27	16	11	83	52	31
Gołdap	29	17	12	44	28	16	37	24	13
Iława	0	0	0	231	163	68	233	165	68
Kętrzyn	60	43	17	55	37	18	92	59	33
Lidzbark Warmiński	24	16	8	43	39	4	73	61	12
Mrągowo	41	23	18	76	42	34	91	53	38
Nidzica	27	17	10	38	29	9	44	19	25
Nowe Miasto Lub.	0	0	0	80	26	54	90	29	61
Olecko	88	49	39	93	56	37	93	56	37
Olsztyn miasto	116	116	0	229	229	0	246	246	0
Olsztyn ziemski	90	47	43	146	54	92	150	55	95
Ostróda	116	53	63	168	83	85	159	89	70
Pisz	3	1	2	65	43	22	68	44	24
Szczytno	53	27	26	78	28	50	86	36	50
Węgorzewo	26	19	7	34	22	12	34	19	15
udział procentowy									
Województwo	100	65,7	34,3	100	64,3	35,7	100	65,0	35,0
Bartoszyce	100	77,3	22,7	100,0	64,3	35,7	100	67,3	32,7
Braniewo	100	60,0	40,0	100,0	64,5	35,5	100	51,5	48,5
Działdowo	100	50,0	50,0	100,0	41,2	58,8	100	58,1	41,9
Elbląg	100	70,0	30,0	100,0	57,0	43,0	100	79,5	20,5
Ełk	100	81,8	18,2	100,0	74,2	25,8	100	64,4	35,6
Giżycko	100	71,1	28,9	100,0	79,5	20,5	100	62,7	37,3
Gołdap	100	58,6	41,4	100,0	59,3	40,7	100	64,9	35,1
Iława	100	0,0	0,0	100,0	63,6	36,4	100	70,8	29,2
Kętrzyn	0	71,7	28,3	0,0	0,0	0,0	100	64,1	35,9
Lidzbark Warmiński	100	66,7	33,3	100,0	67,3	32,7	100	83,6	16,4
Mrągowo	100	56,1	43,9	100,0	90,7	9,3	100	58,2	41,8
Nidzica	100	63,0	37,0	100,0	55,3	44,7	100	43,2	56,8
Nowe Miasto Lub.	0	0,0	0,0	0,0	76,3	23,7	100	32,2	67,8
Olecko	100	55,7	44,3	100,0	55,7	44,3	100	60,2	39,8
Olsztyn miasto	100	100,0	0,0	100,0	60,2	39,8	100	100,0	0,0
Olsztyn ziemski	100	52,2	47,8	100,0	100,0	0,0	100	36,7	63,3
Ostróda	100	45,7	54,3	100,0	37,0	63,0	100	56,0	44,0
Pisz	100	33,3	66,7	100,0	49,4	50,6	100	64,7	35,3
Szczytno	100	50,9	49,1	100,0	66,2	33,8	100	41,9	58,1
Węgorzewo	100	73,1	26,9	100,0	35,9	64,1	100	55,9	44,1

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

**Struktura utworzonych podmiotów według Polskiej Klasyfikacji Działalności w Warmińsko-Mazurskim
w 2013 roku**

		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	P	Q	R	S	RAZEM
Bartoszyce	a	5	0	17	0	1	24	41	29	3	4	4	0	6	12	2	1	0	13	162
	b	3,1	0,0	10,5	0,0	0,6	14,8	25,3	17,9	1,9	2,5	2,5	0,0	3,7	7,4	1,2	0,6	0,0	8,0	100,0
Braniewo	a	2	0	2	0	0	5	14	0	2	1	0	0	2	0	0	0	0	5	33
	b	6,1	0,0	6,1	0,0	0,0	15,2	42,4	0,0	6,1	3,0	0,0	0,0	6,1	0,0	0,0	0,0	0,0	15,2	100,0
Działdowo	a	0	0	15	0	1	29	38	0	2	6	5	0	10	6	2	0	1	9	124
	b	0,0	0,0	12,1	0,0	0,8	23,4	30,6	0,0	1,6	4,8	4,0	0,0	8,1	4,8	1,6	0,0	0,8	7,3	100,0
Elbląg	a	0	0	20	0	0	34	73	0	7	5	4	2	24	9	4	4	1	18	205
	b	0,0	0,0	9,8	0,0	0,0	16,6	35,6	0,0	3,4	2,4	2,0	1,0	11,7	4,4	2,0	2,0	0,5	8,8	100,0
Ełk	a	4	0	13	0	1	22	13	5	0	2	1	1	8	5	5	1	3	6	90
	b	4,4	0,0	14,4	0,0	1,1	24,4	14,4	5,6	0,0	2,2	1,1	1,1	8,9	5,6	5,6	1,1	3,3	6,7	100,0
Giżycko	a	2	0	11	0	0	24	6	1	1	2	4	1	11	8	3	3	1	5	83
	b	2,4	0,0	13,3	0,0	0,0	28,9	7,2	1,2	1,2	2,4	4,8	1,2	13,3	9,6	3,6	3,6	1,2	6,0	100,0
Gołdap	a	4	0	0	0	0	7	10	5	0	0	0	1	2	4	3	1	0	0	37
	b	10,8	0,0	0,0	0,0	0,0	18,9	27,0	13,5	0,0	0,0	0,0	2,7	5,4	10,8	8,1	2,7	0,0	0,0	100,0
Iława	a	0	0	39	0	0	41	70	5	3	6	4	1	26	9	3	5	3	18	233
	b	0,0	0,0	16,7	0,0	0,0	17,6	30,0	2,1	1,3	2,6	1,7	0,4	11,2	3,9	1,3	2,1	1,3	7,7	100,0
Kętrzyn	a	0	0	10	0	0	19	29	0	4	2	5	0	5	7	2	0	2	7	92
	b	0,0	0,0	10,9	0,0	0,0	20,7	31,5	0,0	4,3	2,2	5,4	0,0	5,4	7,6	2,2	0,0	2,2	7,6	100,0
Lidzbark W.	a	0	0	6	0	0	14	21	3	3	4	0	1	2	7	0	7	0	5	73
	b	0,0	0,0	8,2	0,0	0,0	19,2	28,8	4,1	4,1	5,5	0,0	1,4	2,7	9,6	0,0	9,6	0,0	6,8	100,0
Mrągowo	a	6	0	13	0	0	13	19	1	5	1	1	0	9	5	3	2	3	10	91
	b	6,6	0,0	14,3	0,0	0,0	14,3	20,9	1,1	5,5	1,1	1,1	0,0	9,9	5,5	3,3	2,2	3,3	11,0	100,0
Nidzica	a	1	0	6	0	0	10	4	0	1	0	1	0	6	3	2	1	1	8	44
	b	2,3	0,0	13,6	0,0	0,0	22,7	9,1	0,0	2,3	0,0	2,3	0,0	13,6	6,8	4,5	2,3	2,3	18,2	100,0
Nowe Miasto Lub. Lubawskie	a	1	0	15	0	0	19	27	4	2	2	2	0	3	6	0	0	2	7	90
	b	1,1	0,0	16,7	0,0	0,0	21,1	30,0	4,4	2,2	2,2	2,2	0,0	3,3	6,7	0,0	0,0	2,2	7,8	100,0
Olecko	a	1	0	13	0	0	18	21	2	3	2	2	0	7	5	2	2	7	8	93
	b	1,1	0,0	14,0	0,0	0,0	19,4	22,6	2,2	3,2	2,2	2,2	0,0	7,5	5,4	2,2	2,2	7,5	8,6	100,0
Olsztyn miasto	a	2	0	19	0	0	32	31	5	4	9	2	3	73	12	12	8	7	27	246
	b	0,8	0,0	7,7	0,0	0,0	13,0	12,6	2,0	1,6	3,7	0,8	1,2	29,7	4,9	4,9	3,3	2,8	11,0	100,0
Olsztyn ziemski	a	6	0	16	2	0	37	22	2	1	5	1	2	15	5	1	4	7	24	150
	b	4,0	0,0	10,7	1,3	0,0	24,7	14,7	1,3	0,7	3,3	0,7	1,3	10,0	3,3	0,7	2,7	4,7	16,0	100,0
Ostróda	a	1	0	15	0	0	38	51	3	6	4	3		11	8	2	1	2	14	159
	b	0,6	0,0	9,4	0,0	0,0	23,9	32,1	1,9	3,8	2,5	1,9	0,0	6,9	5,0	1,3	0,6	1,3	8,8	100,0
Pisz	a	6	0	8	0	2	17	9	0	3	1	0	0	5	6	2	1	1	7	68
	b	8,8	0,0	11,8	0,0	2,9	25,0	13,2	0,0	4,4	1,5	0,0	0,0	7,4	8,8	2,9	1,5	1,5	10,3	100,0
Szczytno	a	0	0	8	0	0	22	20	7	1	1	2	0	5	4	3	1	3	9	86
	b	0,0	0,0	9,3	0,0	0,0	25,6	23,3	8,1	1,2	1,2	2,3	0,0	5,8	4,7	3,5	1,2	3,5	10,5	100,0
Węgorzewo	a	1	0	7	0	1	3	6	0	2	1	0	0	7	2	2	0	1	1	34
	b	2,9	0,0	20,6	0,0	2,9	8,8	17,6	0,0	5,9	2,9	0,0	0,0	20,6	5,9	5,9	0,0	2,9	2,9	100,0
Ogółem	a	42	0	253	2	6	428	525	72	53	58	41	12	237	123	53	42	45	201	2193
	b	1,9	0,0	11,5	0,1	0,3	19,5	23,9	3,3	2,4	2,6	1,9	0,5	10,8	5,6	2,4	1,9	2,1	9,2	100,0

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

B. Górnictwo i wydobywanie

C. Przetwórstwo przemysłowe

D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz...

E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

F. Budownictwo

G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle

H. Transport i gospodarka magazynowa

I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi

J. Informacja i komunikacja

K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa

L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

P. Edukacja

Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją

S. Pozostała działalność usługowa

**Struktura bezrobotnych, którym w latach 2011-2013 przyznano jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej
w województwie warmińsko-mazurskim w układzie powiatowych urzędów pracy według wieku**

Powiat	Rok 2011							Rok 2012							Rok 2013						
	Razem	18-24 lata	25-34 lata	35-44 lata	45-54 lata	55-59 lata	Pow. 60 roku życia	Razem	18-24 lata	25-34 lata	35-44 lata	45-54 lata	55-59 lata	Pow. 60 roku życia	Razem	18-24 lata	25-34 lata	35-44 lata	45-54 lata	55-59 lata	Pow. 60 roku życia
Bartoszyce	74	8	23	22	16	5	0	124	19	57	29	15	3	1	162	28	68	35	20	10	1
Braniewo	30	4	10	11	5	0	0	17	0	9	4	4	0	0	33	11	10	6	6	0	0
Działdowo	28	0	9	9	3	6	1	93	16	32	23	17	4	1	124	31	42	30	13	4	4
Elbląg	100	15	37	30	13	4	1	89	17	42	12	13	5	0	205	17	88	47	38	12	3
Ełk	33	6	11	10	5	1	0	73	1	35	20	15	2	0	90	0	40	21	21	6	2
Giżycko	38	0	16	15	4	3	0	27	0	8	10	4	4	1	83	2	36	24	10	7	4
Gołdap	29	7	11	7	4	0	0	44	12	17	8	5	2	0	37	4	14	11	7	1	0
Iława	0	0	0	0	0	0	0	231	66	106	34	17	8	0	233	51	104	52	20	4	2
Kętrzyn	60	11	27	12	10	0	0	55	5	22	18	10	0	0	92	9	45	24	13	1	0
Lidzbark Warmiński	24	4	10	6	3	1	0	43	5	16	11	6	5	0	73	11	32	23	6	1	0
Mrągowo	41	9	19	10	3	0	0	76	9	30	22	13	1	1	91	12	39	23	14	2	1
Nidzica	27	2	12	8	4	1	0	38	5	25	5	2	1	0	44	3	21	13	3	4	0
Nowe Miasto Lub.	0	0	0	0	0	0	0	80	25	29	15	7	4	0	90	18	40	14	13	4	1
Olecko	88	8	54	9	4	9	4	93	23	43	19	6	1	1	93	20	46	14	11	2	0
Olsztyn miasto	116	13	68	22	7	4	2	229	26	144	39	17	3	0	246	25	150	47	21	2	1
Olsztyn ziemski	90	11	40	31	7	1	0	146	24	74	33	8	7	0	150	17	72	48	10	1	2
Ostróda	116	21	58	20	11	6	0	168	27	81	37	18	4	1	159	26	82	29	13	6	3
Pisz	3	0	2	0	1	0	0	65	7	33	14	7	4	0	68	6	33	13	12	4	0
Szczytno	53	12	17	15	8	1	0	78	3	31	28	9	5	2	86	2	41	22	14	4	3
Węgorzewo	26	0	11	9	4	1	1	34	4	12	9	7	2	0	34	1	19	6	6	1	1
WOJEWÓDZTWO	976	131	435	246	112	43	9	1803	294	846	390	200	65	8	2193	294	1022	502	271	76	28

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne. * Brak informacji na temat wieku jednej osoby, która uzyskała dotacje w 2011 roku.

Efektywność dotacji udzielonych w latach 2011-2013 w województwie warmińsko-mazurskim w układzie powiatowych urzędów pracy

Wyszczególnienie	2011				2012				2013			
	Liczba osób, które otrzymały dotacje	Liczba osób kontynuujących działalność, na podjęcie której przyznane zostały środki finansowe	Efektywność	Liczba podmiotów gospodarczych, które wygenerowały nowe miejsca pracy	Liczba osób, które otrzymały dotacje	Liczba osób kontynuujących działalność, na podjęcie której przyznane zostały środki finansowe	Efektywność	Liczba podmiotów gospodarczych, które wygenerowały nowe miejsca pracy	Liczba osób, które otrzymały dotacje	Liczba osób kontynuujących działalność, na podjęcie której przyznane zostały środki finansowe	Efektywność	Liczba podmiotów gospodarczych, które wygenerowały nowe miejsca pracy
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Bartoszyce	75	23	30,7	4	124	37	29,8	2	162	42	25,9	5
Braniewo	30	11	36,7	5	17	2	11,8	0	33	11	33,3	4
Działdowo	28	5	17,9	1	93	37	39,8	11	124	36	29,0	4
Elbląg	100	39	39,0	7	89	24	27,0	10	205	79	38,5	21
Ełk	33	18	54,5	7	73	29	39,7	12	90	24	26,7	4
Giżycko	38	19	50,0	8	27	6	22,2	1	83	31	37,3	6
Gołdap	29	2	6,9	0	44	12	27,3	2	37	15	40,5	
Iława	0	0	0,0	0	231	80	34,6	23	233	78	33,5	13
Kętrzyn	60	29	48,3	2	55	18	32,7	2	92	37	40,2	7
Lidzbark Warmiński	24	11	45,8	6	43	13	30,2	4	73	24	32,9	4
Mrągowo	41	17	41,5	4	76	27	35,5	8	91	32	35,2	2
Nidzica	27	8	29,6	2	38	14	36,8	7	44	21	47,7	2
Nowe Miasto Lub.	0	0	0,0	0	80	23	28,8	3	90	25	27,8	1
Olecko	88	24	27,3	0	93	34	36,6	6	93	22	23,7	2
Olsztyn miasto	116	71	61,2	8	229	99	43,2	9	246	108	43,9	5
Olsztyn ziemski	90	55	61,1	7	146	53	36,3	6	150	68	45,3	6
Ostróda	116	49	42,2	17	168	59	35,1	14	159	63	39,6	14
Pisz	3	1	33,3	0	65	21	32,3	5	68	25	36,8	4
Szczytno	53	25	47,2	1	78	31	39,7	6	86	22	25,6	7
Węgorzewo	26	9	34,6	4	34	6	17,6	10	34	14	41,2	5
Ogółem	977	416	42,6	83	1 803	625	34,7	141	2 193	777	35,4	116

